

1928
НОВЕ

МІЩЕРО

№ 1.

По мал. А. ПЕТРИЦЬКОЇ
Одяг циганки опера — „Сороч. Яр

ЦЕНТРАЛЬНА
= НАУКОВО-УЧБОВА =
БІБЛІОТЕКА.

1925

СПИСОК

п'єс, дозволених до вистави Вищим Репертуарним Комітетом УПО, НКО, УСРР за серпень-вересень міс. 1925 року

Український репертуар:

1. Бондарчук, С. „За єдиний фронт профруху“ екранодійове видвище на 1 д. Рук. стор. 29.
2. Бузько, Д. „Смерть Івана Матвійовича“ (Друкарі). Хроніка на 4 одм. Рук. стор. 50.
3. Вовк, Ів. „Хто гальмує землеустрій?“ П'єса на 3 д. Рук. стор. 60.
4. Гольсварт, Д. „В боротьбі“. Тріг-комедія. Переклад К. Грушевської. Рук. стор. 76.
5. Єрдман, М. „Мандат“. П'єса на 3 д. Пер. О. П. Юрського. Рук. стор. 95.
6. Каштан Нарий. „Селькорія“. П'єса на 3 д. Рук. стор. 99.
7. Кошевський, Н. П. „Голодні хутори“. П'єса на 4 розд. з сільського життя в 1905 році. Рук. стор. 78.
8. Кошевський, Н. П. „Записна книжка“. Ком. в 2 карт. (За Винниченко). Рук. стор. 22.
9. Кривоніжка, П. „Розкуйтеся-братайтеся“. Інценізація поезії Т. Г. Шевченка. Рук. стор. 43.
10. Куліш, М. „Комуна в степах“. П'єса на 4 д. Рук. стор. 53.
11. Курочкин, Н. П. „Не так склалося, як ждалось“. П'єса на 3 д. Рук. стор. 40.
12. Лідяно, М. „Перший штурм“. (1905 рік у місті). П'єса на 6 світ. Рук. стор. 29.
13. Майстерня. „Жарт“. Ч. I. 1905 рік. П'єса на 3 дії з епіл. (За Коцюбинським). Рук. стор. 30.
14. Мамонов, Я. А. „Батальон мертвих“. П'єса на 4 д. Рук. стор. 41.
15. Мельник, А. Н. „Царі“ інсц. з „Кобзаря“ Т. Г. Шевченка на 1 д. з прол. та епіл. Рук. стор. 24.
16. Меріме. „Жакерія“ Трагедійна епопея на 4 дії за матер. Меріме. Обробка П. Шербатинського. Рук. стор. 60.
17. Панасевич, О. (Ремел). „Облука“. Ком. з сучасного життя на 4 д. („Суета“ „Тобізнавча в не Ремета). Рук. стор. 86.
18. Раєвський, В. „Ціна честі“. Побут, інценізація на 2 розд. Рук. стор. 25.
19. Холодногорець, І. „Борці за волю“. Драма на 5 дії і 8 одм. Рук. стор. 108.
20. Хоткевич, Т. М. „Вони“. Драм. етюд. в 1 д. стор. 28.
21. Хоткевич, Т. М. „О пошуку Ігоревім“. П'єса на 7 карт. Рук. стор. 47.
22. Хоткевич, Т. М. „1905 рік“. П'єса в 5 д. стор. 63.
23. Чорнорай, К. „Рвуться тенета павуків“. Жарт. на 2 одм. Рук. стор. 54.
24. Чорнорай, К. „Як скидають продвало“. Жарт. на 1 д. Рук. стор. 84.
25. Шиллер, Ф. „Небіж за дядька“. (Der Neffe als Onkel). Ком. в 3 д. Пер. І. Важио. Рук. стор. 67.

Російський репертуар:

1. Борисов, Н. і Владимиров, В. „Крой“. Кіно-п'єса в 4 главах. Рук. стор. 38.
2. Виндер, Л. „Доктор Гільотен“. П'єса в 3 д. Рук. стор. 51.
3. Дейч, А. „Тисяча втора ноч“. Ком. в 4 д. Рук. стор. 62.
4. Дюамель, Ж. „Господин Блеф“. Ком.-сатира в 4 д. Пер. С. Матежного. Рук. стор. 192.
5. Зарецкий, С. „Степан Шумаров“. Рев. п'єса в 4 д. Рук. стор. 60.
6. Зеленская, Б. „Дні революції—ночі реакції“. П'єса в 5 д. і 6 карт. Рук. стор. 33.
7. Золин, А. „1905 год в Харькове“. Матеріал для театр. и клубн. постановок в 7 епіл. Рук. стор. 41.
8. Козловський, Б. „Тоже ножницы“. П'єса в 1 д. Рук. стор. 4.
9. Куліш, Н. „97“. П'єса в 4 д. Пер. з укр. А. В. Гатова. Рук.
10. Лернер, Н. Н. „Брат царю“. Ком. в 4 д. Рук. стор. 189.
11. Маргерит, В., Валерская, Е. К. „Проститутка“. П'єса в 4 д. з доп. чтеца. Рук. стор. 59.
12. Поповський, Ал. „Восстание“. П'єса в 6 д. Рук. стор. 47.
13. Райсис, И. „Любовь и деньги“. Ком.-сатира в 4 д. Рук. стор. 112.
14. Синклер, У. Ростовцев, И. А. „Дворец наслаждений“. Светопреставление в 2000 году ком. будущего в 4 планах-актах. Рук. стор. 191.
15. Синклер, У., Шершеневич, В. „Сто процентов“ (Настоящий американец). Інсц. романа Синклера „100%“ в 10 переменах. Изд. РТО. М. 1925 г. Рук. стор. 86.
16. Триггер, М. „Мистер Могридж Младший“. (1-я серія). П'єса в 3 д. і 86 карт. Рук. стор. 21.
17. Эрдман, Н. „Мандат“. П'єса в 3 д. Рук.
18. Юрьин, Юр. „То, чего не было“. Ком. в 4 д.

ТЕАТР ДЕРЖАВНОЇ ОПЕРИ

РИМАРСЬКА, 21.

Лебедине Озеро

П. І. Чайковський

Великий фантастичний балет на 4 дії

Диригує І. Е. Вейсенберг

Балетмейстер Роберт Беланоті

Декорації худ. Хвостенко

Виконують ролі:

Ra de Trous:

Одети . . . . . О. Чаплигіна

О. Антонова

Оділїї . . . . . М. Стекль

Л. Левчинська

Принца Зигфрида Павлов

С. Чернишов

:: :: Друга вистава у вівторок 27-го жовтня :: ::

ДЕРЖАВНИЙ ДРАМАТИЧНИЙ ТЕАТР

ім. Франка

Вівторок	27	жовтня	—	„97“
Середа	28	„	—	„Вій“
Четверг	29	„	—	„Пухкий пиріг“
П'ятниця	30	„	—	„Вій“
Субота	31	„	—	„Комуна в степах“
Неділя	1	листопада	—	„97“

Н О В Е М и с т е ц т в о

ОРГАН УПРАВЛІННЯ ВІДДІЛУ МИСТЕЦТВ ГОЛОВОПОЛІТОСВІТИ УСРР.

№ 1

Жовтень

1925 р.

Перспективи театрального сезону.

В наступному сезоні значно більша мережа державних театрів виступає на театральному фронті.

Більш тривала підмога державна, що виявилась в керівництві організації театру і в матер'яльній допомозі, дає певність, що праця в цьому році буде більш солідна та врожайна.

Коли в минулому році державні театри, маючи „діраву кишеню“, в бажанні поповнення каси ламали иноді репертуарну лінію тим, що дозволяли, висловлюючись на театральному жаргоні, на „проходящие“ вистави, то в цьому сезоні треба гадати, що така небезпека має менш підстав.

Тяжко сказати, чи взагалі зможуть театри вийти в наступній праці з репертуарного „тупика“, що до цього часу є для них прямою загрозою, коли не рахувати однієї—двох цінних п'єс українських драматургів і такої ж кількості в перекладі з—закордонної та російської театральної літератури. Але ж є надія, що це питання розв'яжеться позитивно тому, що для цього є певні підстави.

Великий здобуток, хоч може до цього часу і теоретичний—це те, що головні плани театрів збудовані на задоволенні вимог широких мас впровадження абонементної системи, доступ-

ними цінами, виїздом в робітничі та селянські райони—з одного боку, а з другого—на притягненні громадянства до будівництва художнього життя через Художні Ради.

Було-б великою помилкою промовчати факт не тільки українського, а всесоюзного значіння—організацію і відкриття опери, що є не тільки театром—видовиськом, але-ж в умовинах Української Радянської Республіки—організаційним та розвиваючим стимулом для художніх сил українського народу, відомого всьому світу своїми музичними здібностями.

Взагалі можна сказати, що наступний театральний сезон повинен бути цікавим і цінним. Очевидно в процесі організаційної праці, як по лінії утворення нових театрів, так і по лінії реорганізації старих, уникнути тих, чи інших дефектів—направити всі похибки зв'язані хоч би зі специфічними умовинами українського акторського ринку—з незрозумінням в де-яких моментах національної політики в ділянці організації театрального життя—не можна. Але беручи на увагу всі за, що мається для наступного сезону—можна сподіватись в цьому році врожайної праці і цінних здобутків.

З М І С Т:

Аїда—Остап Вишня; Анатоль Петрицький — Хмурый; початок сезону в Держдрамі—І. Уразов; Відкриття Української опери. В. Ів.; намотки на шпальтах — Влас Завота; Анкета—перспективи біжучого сезону—Г.н. Юра, Л. Курбас; Щоденник братів Гонкур—Б—с; Сьогодні на Заході—А. Сталь. Боротьба Велетнів. По кинематографах. Кореспонденції з Київ, Одеси, Полтави. Хроніка. По клубах, майстернях, студиях, школах. Новини друку.

АНКЕТА

ЖУРНАЛУ „НОВЕ МИСТЕЦТВО“

Редакція розіслала відповідальним театральним діячам анкетні листи на таке питання: Біжучий театральний сезон взагалі і перспективи сезону в данному театрі. Нижче ми наводимо деякі з одержаних відповідей:

ГНАТ ЮРА.

Режисер Державного театру ім. Франка.

Біжучий сезон Держдрами ім. Ів. Франка мусить пройти під знаком закріплення позицій революційного театру і по змісту і по формі. Остаточно намітився ухил в бік сучасного побуту в реалістичному сценічному розрізі. Всі здобутки сценічної техніки, винайдені в процесі шукань, спроб і експериментів, будуть введені в виробництво, як певний, сталий фактор сценічної культури. За 3 сезони праці держтеатру ім. Ів. Франка, в м. Ларкові, намітився свій контингент глядача — це — молодіж, що складається, головним чином, з студентства, рабфаківців та робітництва. Далі йде трудова інтелігенція та службовці. І нарешті, зовсім незначний відсоток, нетрудового елементу. Багато відвідувачів театру — приїзжих з сел і провінціальних міст. Цей глядач вимагає п'єс сучасних і по змісту, і по формі, і театр Франка робить все можливе, аби задовольнити ці домагання і зробити свій театр — місцем культурного відпочинку для робітника і селянина.

Перспективи біжучого сезону в держтеатрі ім. Ів. Франка зараз стоять, як найкраще. Притягнуто багато нових артистичних сил, наприклад: відомий рос. артист В. М. Петіпа, що незабаром виступить в ролі Дон Жуана, в п'єсі Лесі Українки „Камінний господар“, відомий укр. артист І. О. Мар'яненко, корифей укр. сцени Ганна Борисоглібська, арт. Горленко і Петляшенко, а також багато здібного молодняку. Намічаються такі п'єси: „Так загинув Гуска“ сучасний побут М. Куліша, „Яд“ Луначарського, „Мандат“ Ердмана, „Енеїда“ Остапа Вишні — за Котляревським, „Лісова пісня“ Лесі Українки, „Св. Йорген“ Пергстаза, „Любов і дим“ Дніпровського і багато інших.

Крім того, незабаром має прибути до Харкова з закордонну славнозвісний україн. артист Микола Садовський, що виступить в ролі Городничого в п'єсі „Ревизор“ (Алєстаков — В. Петіпа) це — подія, великого мистецького значіння, має відіграти значну роль в житті нашого театру.

Для більшого поширення роботи нашого театру серед робітничих кол, дирекцією театру вводиться пильгова абонементна система.

Все вищезгадане дає право думати, що держтеатр ім. Ів. Франка, в цій сезоні, виповнить своє завдання вповні і виправдає ті сподівання, що на їх наклали час і суспільство.

Л. КУРБАС.

Режисер театру „Березіль“.

Ситуацію на театральному фронті ми оцінюємо, як продовження перерваних революцією заходів старого українського громадянства будівництва українського театру, як української різновидности російської театральної провінціалістики, свого роду театально-культурний смітник з явним навязанням також і до традицій театру періоду національного рабства українського народу. Ідентичність принципів, на яких будуються

державні українські театри і принципів покійних „національного театру“, „держдрамтеатру“, „муздрами“ і т. п. занадто очевидна. В обох випадках установка на міщанство, що безперечно означить фізіономію цих театрів. Будучи далекими від всякого політиканства і ідентифікації наших групових інтересів з інтересами театальної культури на Україні взагалі ми широко бажаємо, щоб цього не сталося. Поспішний темп у будові театральних держколективів примусив нас зректись громадського обов'язку насаджувати наші майстерні по всій території України. З другого боку це дає нам змогу більш повно утверджувати взятий нами курс на створення класового театру пролетаріату в громадському відношенні і самостійно-творчого (не передаточного!) центра театальної культури в національному відношенні. Наскільки в майбутньому наша робота зможе вплинути на театральну справу на Україні взагалі, т. е. наскільки сильною допомогою ми станемо для Радвлади в її культурних заходах — покаже майбутнє. Наше цього-річне збирання сил і зосередження на одній ділянці фронту має дати агітацію фактами за революційний курс у театральному житті на Україні.

Перевод нашої установки з агітплану в план поглибленої пропаганди, вірніше перебудовування громадської психології (процес, що поступово стався на протязі минулого сезону) в цьому році ще більш умотивується і поглиблюється; розрахунок на публіку переважно пролетарську реалізується особливими нормами розцінки місць в театрі і системою ранкових вистав для притягнення глядача з заводських окраїн. Перше розширяє наші репертуарні можливості, друге означає світовідчуження і ідеологію, — оба моменти разом намічають форми і обличчя театру. Підготовка нової режисури, розробка лабораторна питань ідеологічного і методологічного порядку, ділове розпропагандовування здобутків сучасного театру (союзного і західного) по лінії техніки і форми у спеціальному переважно науковому бюлетені доповнюють рисунок меж, в яких буде проводитись робота.

АНАТОЛЬ ПЕТРИЦЬКИЙ.

«Західня Європа, Українське маларство й Анатоль Петрицький»—говорив заголовок однеї з поміж-инших статтів про Петрицького.

Безперечно Анатоль Петрицький має щось і від Європи. Не бувши в тій Європі, посідає її він більше, ніж хтось із сучасних українських художників. Жив він одначе не в Західній Європі, а на Україні. Коли спочатку й безоглядно приймав Петрицький нові мистецькі течії, то згодом, свідомий мистецьких вартостей перетворював досягнення й умілости цих течій. Знавець українського стилю Петрицький як ніхто інший умів скористати з формальних і технічних досягнень мистецького всесвіту й пересадити їх на український ґрунт.

Анатоль Петрицький освічений художник це перше, що підносить його над багатьома іншими на Україні й надає йому виключної ваги в справі розвитку нашого образотворчого мистецтва.

Всі десять років своєї роботи на мистецьким полі Петрицький не тільки активно переживав кільканадцять напрямків у мистецтві, а й уперто працював, до всього нового в мистецтві ставився критично. Ця пильна й поважна робота виразно позначилась на його жанрових і портретних роботах, на їх композиції, фарбовій гамі та техніці пензля й на його театральних постановках. В останніх Анатоль Петрицький не має собі рівного на Україні і стоїть поруч з найкращими театральними художниками в ССРР.

Нині реаліст в живописи Петрицький був у свій час і футуристом і кубістом. З кожного «ізму» він, однак, виходив не з порожніми руками, а з уміlostями, які становили істотність цього «ізму». Пригляньтеся до його композиції й ви побачите, що ця реальна форма виросла на кубістичнім підмуркові, лишень кубізм вивчив Петрицького його теперішній логічності композиції й наповненості форми. Сміливість та експресія фарб є надбанням його безоглядних і палких захоплень футуризмом у школі й за перших років своєї діяльності. Висока техніка пензля й оригінальна манера письма, наслідок серйозної й довгої праці, пильного вивчення кращих май-

Анатоль Петрицький.

Картина А. Петрицького „Мати“.

„Сороч. Ярмар.“. Парася. мал. Петрицького.

Одна з колишніх робіт Петрицького для театру ім. Шевченка.

стрів та упертої й інтенсивної синтетичної роботи розуму над формальними й технічними проблемами мистецтва.

Реальна й смілива трактовка теми та викінченість письма в живописи Петрицького й фарбова експресія доводять про не аби яке майстерство й примушують нерви вібрувати в такт з цими сміливими мазками, напруженою постанню інваліда, насиченою протестом проти насильницької війни, старечим спокоєм стомленої життям матері, упертою й настирливою думкою сліпого, що виступила зморшками на його чолі й промінить крізь розширені сліпі очі

„Аїда“

(Рецензія—усмішка.)

„Аїда“—це ефіопська опера з червоно-армійським змістом, на тему про те, що хоч як-би ти закохався в дівчині, навіть у царевні, не видавай ворогові військових таємниць, бо, не вважаючи на твій прекрасний драматичний тенор, тебе все таки вкинуть у „кичу“, де ти й будеш страдницьки вмірати, а над тобою буде терзатись Амнерис з прекрасним мецо-сопрано.

Радамес, єгипетський полководець, сильно закохався в рабині єгипетського фараона Аїді і любов його шалена вступила йому в очі.

Він, „осліплений“, як сказано в програмі, — коханням до „Аїди“, забув свою батьківщину й розказав їй (не батьківщині, а Аїді) військові плани...

А Аїда, хоч і була за невілницю, а насправді була донька ефіопського царя Амонасро, з яким воювалися єгиптяне.

Ну, як сказано вище, Радамеса вкинули в підземелля, там він і помер.

До його туди прийшла Аїда і так саме померла...

А на горі померла з горя фараонова донька Амнерис, бо вона сильно любила Радамеса і мала брати з ним шлюб, бо Фараон за Радамесові військові заслуги віддав йому свою доньку.

Оце такий зміст...

Маючи на увазі, що міжнародні хижакі й капіталісти не сплять, можна визнати цю оперу з ідеологічного боку за цілком придатну, бо вона яскраво показує, що з військовими таємницями треба бути обережними.

Музика—Верді.. Музика—дуже хороша.

Починається музика як тільки Л. П. Штейнберг надіне пенсне, лівою рукою вкаже на правий бік, а паличкою махне в лівий бік...

Починається музика дуже тоненько... Потім переходить на товщі ноти, а потім ще на товщі і, кінець кінцем, грають скрипки, гремять труби, бринькає арфа і рокоче барабан...

В театрі Анатоль Петрицький працює з 1914 року, коли виступив зі своїми декораціями в Київському «Театрі Інтермедій», а далі з художніми оформленнями постановок: «Цар Єдип» і «Горе брехунові» в «Молодому Театрі».

Оригінальною інтерпретацією, та умінням синтезувати українські стильові елементи з характером і елементами європейськими, Петрицький одразу здобув собі ім'я, а працювавши потім по інших театрах у Києві й Москві значно виріс і поглибився в художній трактовці театру.

Нині в театральних постановках Петрицький конструктивіст. Його конструктивні оформлення часом остільки цільні, опрацьовані, раціональні й економні, що здається годі щось змінити в їх або додати. Багата фантазія й знання театральної справи проглядає в кожній дрібниці і в цілому оформленні. Виключна властивість театральних постановок Петрицького полягає в суто мистецькій і гармонійній прибиранні конструкції в барвисту гаму стрів.

Велике й ґрунтовне знання стрів взагалі й особливо українських відіграє поважну роль в театральних постановках Петрицького. Стріи в його є досить часто половиною постановки. Це тільки його умілість будувати художнє оформлення п'єси в значній мірі на стріях, які не лишень підкреслюють і влучно та оригінально характеризують персонажів, а одночасно й правлять за тони барвної гами оформлення.

Однак була б неповною, навіть, коротенька характеристика мистецької діяльності Петрицького, коли б ми не згадали ще про одну його рису, що без неї за наших часів художник не може називатись художником. Анатоль Петрицький суспільно активний. Він завше чутливо приймає й активно реагує на громадське життя і на цім багато залежить, важливість його мистецької діяльності в теперішніх умовах українського

„Сор. Ярмарок“. Циганка. Мал. Петрицького. життя. В цьому запорука дальшого розвитку й для його. Петрицького, художника й для українського мистецтва, що в ній він нині веде перед Хмурій.

Чергування тонких і товстих нот на найрізноманітніших струментах утворюють так звану мелодію... А може й не мелодію.

Палички всі слухаються... Дивна та паличка... Отак дивишся на контробаса, на його смичок і бачиш, що так ото йому хочеться ревнути, а подивиться він на паличку і виводить ніжно-ніжно.

Хороша паличка...

Приємно в „Аїді“ вражає те, що всі ефіопи й єгиптяне вже українізовані, хоч термін українізації ще аж 1-го січня 1926 року.

Співають і єгиптяне і ефіопи дуже добре...

Аїда (М. І. Літвіненко-Вольгемут) не вважаючи на те, що вона безперечно жінка африканська, — так співає, що просто дивуєшся... Вона з горя та з любови такі тоненькі бере ноти і такі чисті, і такі прекрасні, що тільки ахаєш.

— Ну, що як би вона не так сильно страждала?!

Коли людина в сильнім горі так співає, то як така людина може заспівати на радощах?!

Я не дивуюсь Амнеріс (Хоріна)—вона фараонова донька; були, значить, кошти так прекрасно розвинути своє мецо-сопрано, що звучить воно в неї просто—по—царському. І руки в неї царські, стильні такі, витончені... І постать, і все. Одне слово, така Амнеріс, що все оддай... Сказано, робити більш нічого було, ну й виспівалась на Нильських берегах.

Те ж саме й Радамес (Мосін) Полководець, платня хороша і вивчився співати. Голос у його чистий, свіжий і сильний.. Командувала ж до того ще людина військом—голос од команди розвивається ще дужче.. І розвинувся, на здоровля йому...

І жрець (Сердюків), і Фараон (Циньов) „басують“, як слід...

А от уже як Амонасро (Любченко) в африканських пустинях такого голоса нагуляв—не знаю? Сам чорний, голос чистий... Сам у смугастій спідничці, голос—баритон... Дивні діла африканській!!

Хори—органи...

Постановка—єгипетська.

Остан Вишня.

Комісія урочистого відкриття Державної Української Опери.

Худ. Петрицький, реж. опери Боголюбов, композ. Козицький, крит Туркельтауб, заст. ред. „Вістей“—Таран, гл. пр. Рабмис—Грудина, зав. відділ мистецтв Г.П.О.—Христовий, чл. худ ради—Ліфшиц, предст. агитпропу ЦК К.П.(б)У.—Єзерський, заст. Наркомосу—Сологуб, пр. оперн. трупи, пр. агитпропу Харк. Губкому—Марченко, диригент—Штейнберг, представит. Р. С. І. Калюжний.

Державна Українська Опера.

Урочистою обстановкою 3-го жовтня відбулось відкриття першої української опери.

Представники уряду, громадських і професійних організацій зазначили факт народження української опери, як свято української культури, як здобуток, що запевняє свідний розвій української музики.

Довгі, довгі роки лежала похована українська опера.

«Сорочинський Ярмарок» десятки літ лежав під канцелярською печаткою великодержавного російського центру. Завмер стимул в роботі, придушено натхнення, порив.

І тільки тепер, в добу надзвичайного підйому національних творчих сил в столиці України, рямці Оперного театру вкрились новою завісою. Чудові барви худож. Петрицького освітили рамці. Немає «малоросійщини», а є дійсний український стиль.

Немає прилизаности, немає навмисних «приятних» плям—є радість, велика радість.

Завіса Петрицького для „Сороч. Ярм.“ це декоративна увертюра для цілої опери, це дух і розум її. А скоріш це є розум і дух української опери взагалі. Це перевага культури, свято музикальної України.

„Со рочинський ярмарок“.

Дата 3-го жовтня—дата історична, тому що відкриття української опери, це не тільки народження стання ще однієї культурної установи—це нова доба.

Перша українська опера повинна бути центром, кругом якого групуватимуться співаки, музиканти, композитори, художники, танцюристи.

Перша українська опера—це школа музикально-вокальна, що виховує нові кадри, це найбільший стимул для композиторів, творців музикально-художніх творів.

* *

Наша опера дала вже три вистави. «Сорочинський Ярмарок», «Аїда», «Князь Ігорь».

Свіжо, ярко, оригінально. Постановки старанні. «Сорочинський Ярмарок» що-до постановки чудовий.

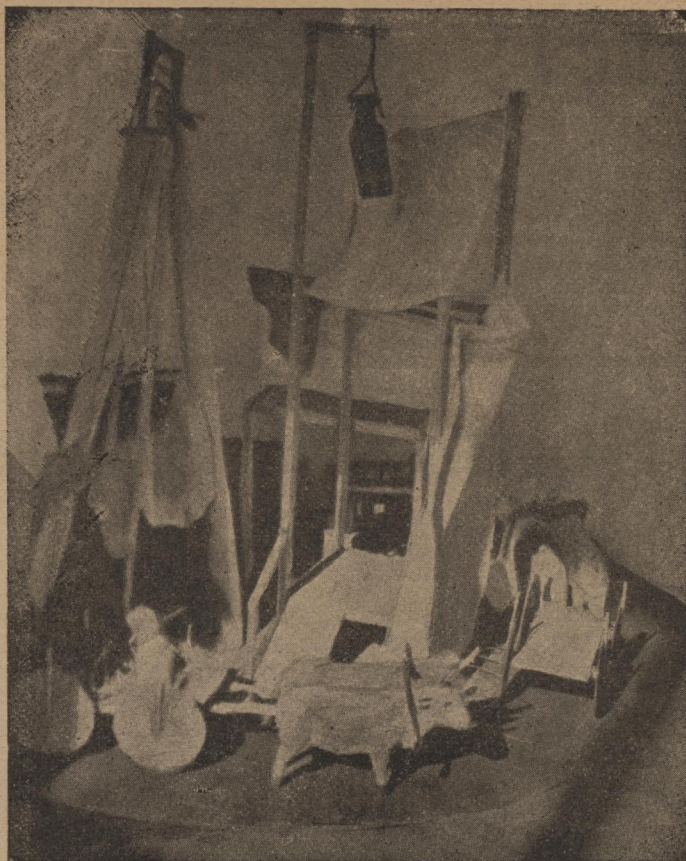
Співаки, що вже виступали, дають певність, що сезон буде цікавий.

Репертуар при таких силах може широко розвинути

Перед нами цілий сезон і ми ще зможемо оцінити кожного співака.

Але зараз, коли кинути на все оком, то можна сказати, що гарним початком в опері зроблено половину діла.

В. І.

Макег до „Сорочинської ярмарки“ А. Петрицького.

МУЗИКА.

До циклу Симфонічних Концертів.

З 25-го ц. м. в театрі Державопери розпочнеться цикл симфонічних концертів. Відбуватимуться концерти по неділям з ранку. Доступні ціни, в порядкуві абонементної системи, дадуть можливість широким верствам працюючих слухати в дні відпочинку найкращі твори світової симфонічної літератури, в виконанні першорядного оркестру під керівництвом видатного музиканта диригента-художника, народного артиста Л. П. Штейнберга.

Маючи в цьому сезоні у своєму розпорядженні вилучезну симфонічну бібліотеку Л. П. Штейнберга, Дирекція Державопери зможе познайомити громадянство Харкова з симфонічними творами, яких ще тут не було (Рахманінов, Бермюз, Р. Штраус, Стравінський і ін.).

Перший концерт 25-го жовтня буде присвячений творам Н. А. Римського-Корсакова—корифея російської симфонічної творчості (в програмі—„Шехерзада“, „Воскресная Увертюра“, Сюїта „Сказка о царе Салтане“ й арія Левка з „Майської ночі“ в виконанні прем'єра Державопери А. Г. Мосіна).

В концертах приймає участь, як постійний акомпаніатор, відомий диригент Держопери О. М. Брон (дуже гарний піаніст).

Програм: 2 концерти у неділю 1-го листопаду—твори С. Рахманінова, що вперше виконуватимуться в Харкові: симфонія „Утес“ (симф. поема), фортеп'яний концерт з оркестром. Виконає піаніст Кохановський.

І. В.

У музичному товаристві ім. Леонтовича в Києві.

Композиторська майстерня т-ва Леонтовича приступила до роботи. Накреслено виробничий план. Видбулися перші збори, присвячені виконанню та аналізу 2-ої симфонії Глієра. Чергові збори мають розглядати 2-у симфонію Скрябіна та Мясковського.

Проводячи експериментальну, лабораторну роботу, композиторська майстерня виробляє також план прилюдних виступів. У програмі перших виступів—симфонічні поеми Ліста у виконанні на двох фортепіанах.

Симфонічний гурток т-ва, що утвориться цього сезону всю свою увагу скерує на популяризацію симфонічної музики серед широких робітничих мас. Нині гурток працює над Бетховенською симфонією, що незабаром демонструватиме по клубах.

Керує гуртком диригент Радзівський.

Пам'яті Леонтовича. Музичне т-во замовило відомому скульпторові С. Жвук бюст композитора Леонтовича. Копії з цього бюста підуть у продаж.

ПОЧАТОК СЕЗОНУ В ДЕРЖДРАМІ.

Початок сезону в цьому році схожий на торішній «Полум'ярм», відповідає «Пухкий Пиріг» «97-ми» «Комуна в степах».

Хоча перша постановка Глаголіна «Пухкий Пиріг» і слабша від «Полум'ярів», хоча «97» було і сильніше «Комуни в степах», але треба відмітити, що за рік театр ім. Франка значно виріс і зміцнів.

«97» справляло сильніше враження через те, що п'єса тоді була не сподіваною новинкою, що Куліш вперше торкнувся нової теми побуту днів революції на селі. В «Пухкому пирозі» нема виграшних масових сцен (як в шиночку у «Полум'ярях»), нема мелодраматичних сцен, немає інтригуючого детективного авантюрного дійства. Ось через що здається кращим торішній початок.

Нотатки на шпальтах

„Правая, левая где сторона“.

Деякі приклади „об'єктивного“ підходу до оцінки п'єс і гри акторів. З трьох газет, що виходять в Харкові візьмемо рецензії про чотири вистави за один тиждень.

Брат Наркома.

«...Нова п'єса Лернера це справжня радянська комедія, що ми так довго її ждали. Я б навіть сказав, що це перша комедія, про яку можемо сказати, що вона наша і справді талановито написана»...

І. Туркельтауб «Вісти».

«...Перед нами еще одна попытка создания «Советского ревизора». И попытка опять неудачная... «В комедии Н. Лернера есть отдельные блестящие остроумия, отдельные смешные сценки. Но нет главного — убеждающего правдоподобия, без которого невозможна общественная сатира»...

Дим—ров «Коммунист».

«...Работа по перелицовке гоголевской комедии сделана грубо и неостроумно... В этой плохой, неладно сшитой пьесе, автор, кроме того, очень разборчиво расписался в полном незнании среды, которую он взялся изображать. Смех, который иногда раздавался в зияющей пустоте зрительного зала, нужно отнести к фарсовым фортелям актеров»...

А. Де-Валь «Вечернее Радио».

От і зрозумій! Три спеці не можуть справитись з одним „Братом Наркома“. А що ж буде коли питання віддати на дискусію „неорганізованого“ глядача? Дійде до бійки...

Кожний Івась має свій лас.

Буває й так: розійдеться смак рецензентів, а в актора чуб тріщить, в голові шумить і майже гамлетовське „раздвоение личности“.

Комуна в степах.

«...Колоритна фігура комунарки Химки—вийшла в Маслюченкової».

І. Туркельтауб «Вісти».

„Маслюченко из Химки сделала какую-то «играющую» пейзажку, страшно «невсамделишную»...

Вл. Волховский «Вечернее Радио».

От вам „бути чи не бути“. Треба тепер Маслюченкові самій в'янути питання: „Колоритная я или невсамделишная“?

Щось ніби як „дальтонізм“.

Є така хвороба. Плуває людина кольори: червоне здається зеленим. В таких випадках людина звичайно повинна уникати писання відчитів про художні вистави. А зрештою буває...

А і да

«... в партії Амонасро виступив Любченко. Пел артист с увлечением. Но слов разобрать нельзя было»...

Вл. Волховский. «Вечернее радио».

«... у Любченко следует отметить прекрасную дикцию. Кстати, при украинском тексте оперы желательна особенно ясная, подчеркнутая дикция у артистов».

В. Костенко «Коммунист».

А мабуть правий той хто чув. Можна ж було недочути навіть „прекрасную дикцию“, і вже ніяк неможливо було почути того, що „разобрать нельзя было“. Тут здається справа була в тому, що один з рецензентів сидів дуже далеко.

Влас Заботі.

Варто подивитись «Вій» п'єсу, що йшла вже в торішньому сезоні, щоб побачити, що це тільки гадана перевага.

Не дивлячись на свої якості, «Вій» все ж йшов трохи важкувато, не зважаючи на стараність роботи в ньому були порожні місця. І «Вій», що мав всі права на величезний успіх, зовсім не виділювався з других п'єс.

Цього ж року той самий «Вій» неначе розцвів: чіткий темп, жива гра, впорядкована яскрава вистава. Актори безумовно виростили на наших очах; рік роботи не пройшов дарма. Трохи розчарував нас «Пухкий Пиріг». В п'єсі де дуже багато залежало від швидкості дійства, від невпинності, самі собою добрі конструкції, необхідність переустановок—загаювали темп. Було видно, як побутова п'єса ніби становила опір режисурі давала себе перекроїти. І не зважаючи на яскравий замисел, чудові місця, на величезну режисерську вигадку—залишалося якесь-то не повне враження.

Грали п'єсу гарно і дружно. Надале було тільки тлумачення Рака. Коханенко—Рак був гарно зроблений просто як дрібненький жулик, хитрий але дурненький спекулянт, боягуз та нікчемна людина. І тому здавалося неприродним і чудним, як міг такий Рак прибрати до рук зовсім не дурного директора, як міг такий Рак вершити справами. Адже і за текстом п'єси Рак не просто дрібний жулик, не великий ділок, що захоплюється своїми величезними планами, художник від спекуляції, зовсім не дурний і на вид порядний—інакше як би він пробрався до влади над банком?

Нарешті—третя п'єса «Комуна в Степах»—Куліша. Багато де-чого в ній нагадує попередню п'єсу Куліша «97»—все той самісінький побут села, що в муках розшаровується, далеко закинутого десь в степу, все та ж самісінька боротьба самозадоволених глитаїв з героїчними, що не бояться злиднів неможливостями. Навіть зовнішню п'єсу в деяких місцях заставляє згадувати

про «97» наприклад, аналогічна сцена убивства кулаками прихильника бідних, що виступає з агітаційною промовою та инш.

У цій п'єсі, як і в першій, дивне знання побуту, внутрішня насиченість, теплий, той що звуть суто—український, гумор. Безумовно, «Комуна в степах» увійде до репертуару українського театру.

Але з боку постановки «Комуна в степах» зроблено слабше ніж «97». Зовсім невдало зроблено останній акт: пів години за коном чути постріли, грюкотить бляха, блимають червоні лампочки, пожежа!—а на кону довго корчиться злодій, себ-то бандит, чекаючи поки добродійність, себ-то неможливість скаже своє останнє слово. Це віддавало типічно провінціальним театром, а театр імени Франка міг би зробити останню сцену сильною п'єси краще.

З виконавців кращими були Кошевський, Ватуля, в ролі суворого, певного в собі і в перемозі революції голови Комуні, й в епізодичній ролі попа—Пилипенко.

І. Улясов.

Зверху—
ванна Рака;
знизу—за-
сідання
„Акційного
Т-ва“.

Е К Р А Н.

„Боротьба велетнів“.

Новий фільм ВУФКУ.

2 Держкіно-фабрика ВУФКУ в Ялті закінчила новий великий фільм „Боротьба велетнів“. Зміст цього фільму такий.

В одній з країн заходу, в великому центрі ткальної промисловости, на фабриці Рингдале встановлено нову машину, що дає збільшення продуктивности праці на 25 відс., і тому змогу скоротити штат робітників на 25 відс.

Починається скажена конкуренція поміж фабрикою Рингдала й іншими фабриками, що не мають ще такої машини.

Інженер Робек викрадає креслення машини й на підставі їх, конструє нову машину, що дає збільшення продуктивности праці на 50 відс.

Цей новий трест на чолі з фабрикантом Дюком захоплює в свої руки всю ткальну промисловість країни. Риндаль примушений також входити до цього тресту.

Встановлення нових машин викликає величезне безробіття серед робітництва.

На фабриці Риндала робітники на чолі з робітником Якобом роблять спробу зруйнувати машину, але інженери знову машину налагоджують, а всіх, на кого мається підозріння, з фабрики звільняють.

Скорочують також і робітницю Майку Корк, до якої залицявся майстер Кібес, але яка з огидою ставилась до цього залицання.

Якоб знаходить роботу на фабриці Дюка, а Майка з своєю старою матір'ю опинилися безробітною.

Майстер Кібас продовжує залицатися до Майки, і, zostавшись з нею віч-на-віч, гвалтує. Майки завагітніла. Вона змушена жебракувати.

Безробіття серед робітництва все збільшується. Парламент ухвалює закони, які ще згіршують стан робітництва і вибухає повстання. Якоб стає в авангарді цього повстання.

Робітники озброюються. Починаються бої з полісменами й військом. На барикадах гинуть

один за одним бойці революції. Майка в лавах бойців. Барикади, де була Майка, оточує військо.

Але раптом ударом з тилу робітники з проводарем своїм Якобом звільняють барикади. Майку поранено і вона вмирає на руках Якоба.

Гелічна епопея боротьби робітництва на заході—ось тема фільму.

Майка,

Ставить фільм режисер Турін.

Біля Ялти, спеціально для цієї постановки збудовано величезні будинки біржи та фабрики.

В Одесі проводились грандіозні батальні сйомки, було збудовано барикади. У сйомках брали участь аероплани, панцирники, кіннота, та біля 3.500 людей.

На протязі трьох днів Одеса гула від вибухів фугасів, бомб, стрілянини, а вночі десятки прожекторів освітлювали сцени боїв на барикадах, корпусу заводів, чорні безодні порту.

Б—н.

Дюк.

ПО КІНО ТЕАТРАХ.

Багдадський злодій.

(Східна казка)

Трішки спритности—і він обдурив, капельку нахабства і його виправдано, більше відваги—і він завоював собі щастя. Він гарний, молодий, життєрадісний. Його тіло струнке, як тополя, м'язи тверді як залізо і сам він весь вогонь. Фах його градіжка. йому вкрати чарівний мотуз, та проробити з ним низку надзвичайних фокусів, рівно як і добратися до палацу Каліфа—нічого не варто. Все своє життя він сміється, все життя його лише свято...

Але... раптом прийшов кінець і його безжурности. Він кохає... Коли ж і тут відвага, що межує з сміливістю—допомагає йому. Хіба вже так важко вкрати у кгамарів оляг, пробратися до палацу, познайомитись з Каліфом, видаючи себе за іноземного принця?...

Красою своєю він зацікавлює принцесу—і нарешті—обранець її серця. Але це ще не все! Омана відкривається, злодій б'ють і збираються віддати на здобич хижим звірям... Врятовує ставище все-таки велике кохання, що все вибачає.

Принцеса підкуплює варту і його врятовано. А потім порода доброго мудреця—і перед ним життя повне лиха, небезпек, що зустрічають його на кожному кроці. І лише завдяки своїй мужності, хоробрості та підвазі він врятовується. Находить чарівну скриньку, визволяє Багдад від монголів і одержує бажану нареченну. Вони обоє щасливі.

Добре виконана, оригінальна, гарна річ. Не кажучи вже про надзвичайну пишність та дивність постановки в цілому, увага глядача зупиняється на всіх дрібницях, малесеньких частках постановки.

На кожному кроці тут почувається добрий художній смак пристосований до казки далекого Сходу. Все вражає то своєю легкістю, манірністю, оригінальністю і красою (як напр. саме місто Багдад) то надзвичайною грандіозністю та величчю, як вогнева печера і підводне царство).

Трюки з килимом, самольотом, конем літуним та чарівною скринькою з'ображено так вміло і старано, що у глядача зникає всяка грань між реальним і фантастичним.

Взагалі постановка відповідає всім вимогам сучасного кіно.

Звичайно прикраса всієї фільми є центральна постать Дугласа Фербенкса (Багдадський злодій). Своєю красивою зовнішністю, чудовою поставою, художньою грою, та надзвичайною пластичною і мімікою він захоплює до того глядача, що одиниці актів дивляться надто легко та непомітно. І не тільки не почуваш втомити, що вноді буває після 5—6 актів поганенької фільми, але навіть навпаки з задоволенням продивився б все ще зпочатку.

Жодної хибки, жодної неточності, жодного повторення в його грі. Найрізноманітніші пози вражають своєю природністю та простотою—ні штучного, ні робленого нічого тут немає.

Фільма можна сказати без жодної хибки і, безумовно, варта уваги.

„Корабель наречених“.

За цікавою назвою ховається найзвичайніший шаблонний сюжетець. Самодур і дегенерат Англійський король Яків I-й примушує свою вихованку Джоселіні вийти заміж за гидкого їй лорда Коріал, а та не маючи аж ніякісного бажання виконувати його волю тікає в Америку на кораблі, де їдуть дівчата, що мають вийти заміж за американських поселенців. Під назвою своєї служниці вона і прибуває до Америки. А там, звичайно знаходиться прекрасний захисник Ральф Персі і як і належить в таких випадках чарує молоду біглянку. Лорд же починає переслідувати—приїздить до Америки—і пішла каша... Арешти, тіканина, бійка... Нарешті Джоселіні, Ральф Персі та його слуга тікають на човні, взявши з собою, на всякий випадок, і лорда. Звичайно, буря викидає човен на беріг невідомого острова, а там—пірати (бо без них же не можна) і т. інш. і т. інш.

Кінець кінцем Ральф вбиває на герці перед самим шлюбом в Англії свого ворога, а сам іде з Джоселіною під вінець.

Кінець щасливий, як і сподівались...

Сюжет не відрізняється ні інтересом новини, а ні блискучістю особливої видумки чи фантазії.

Події розгортаються надто швидко (сцена з кинджалом)—чисто як в кінематографі. Бувають такі моменти, що просто таки викликають усмішку у глядача. Але все ж таки слід відзначити, що є місця продумані і художньо оброблені. Не погано грають і артисти, що виконують ролі Ральфа Персі, Джоселіні, та лорда Коріалі. У чоловіків помітно великий сценічний досвід і прекрасна видержка. Дуже і дуже не поганий комік, що виконує роль слуги. Завдяки його вмілій грі в картині проглядає низка цікавих моментів—як сценка з собакою й інші.

А взагалі—легенька напів історична дурничка.

М. С—на.

ХРОНІКА КІНО.

Нові фільми.

БУФКУ закупило і в найближчій часі випускає на прокат цілий ряд фільм виробу Держкіно: «Правда життя», «Хрест і Маузер», «Тяжелые годы», «Золотой запас», «Вздувайте горны» та ін.

Конкурс на кращий сценарій в Америці.

Славетна американська письменниця Фанні Хйорст одержала першу нагороду 50000 доларів за кращий сценарій. Хйорст і раніш багато писала для кінематографа; її роман «Гумореск», що переробила вона для кіно, мав великий успіх.

„Огні“.

Режисер Ю. Таріч закінчив постановку картини «Огні», що представляє «дела и делишки» життя сучасної радянської провінції. В сюжеті картини на тлі суворої боротьби активу селянського громадянства за новий бут, рівночасно з великою громадянською працею шефів залізничників на селі—розвивається міщанська любовна історія стаційного перукаря, що зв'язує головних діяльних осіб тісним вузлом особистих інтриг та тягне їх до несподіваного трагічного розв'язання.

Селянська частина картини була знята в Тверському повіті в Совхозі Латошіно і в його околицях. Залізнична і міщанська частина на ст. Александрово, де північний залізничний експедиції були представлені для знімки майстерні, депо, потяги та окремі паровози.

В головних ролях—пролеткультурники Антонов і Клюквін, Котельников (Г. Т. К.), кіно-актори Жуков, Ефімов).

В жіночих ролях—П. Богданова і В. Вод.

Оператор—Д. Шлоглейт.

Картина монтується і в скорому часі випускається на прокат.

„Льодохід“.

Закінчено монтаж і в скорому часі випускається на прокат картину «Льодохід» за сценарієм К. Шільдрета, що написав автор після свого оповідання «Рожденные Бурей». Картина малює історію селянської дівчини, що під впливом революційних подій, помалу зриває зі старим ладом та, в часі білофінського повстання, виростає на свідому дівчину—революціонерку. Цікаві постаті комуніста Шілова і його жінки, що ненавидить революцію та стає шпionкою.

По ходові сюжету зняті водоспади, ліси, болота, а також цікаві етнографічні моменти з життя карелів. Ставив картину режисер О. Ужейліх, оператор—А. Акмолінський, фото—Ж. Мартова.

„Гамлет“. Король Клавдій розмовляє з Гамлетом у ночі.

кання взагалі,—а живий лев на кону; не композиція маси, а 600 чоловіка, що беруть участь в натовпі; не виявлення тіла, як матер'ялу для гри, а тридцять нагих або ж напівнагих танцюристок.

Підприємцю потрібні гроші, а глядачам гострі почуття. Дякуючи цьому, витрачаються величезні гроші, пускається в хід реклама—і глядач має те, чого бажав,—сенсацію.

Останніми новинками, що захватили увагу Заходу й Америки сьогодні є постановка „Гамлета“ в Лондоні, виступ автомобільного короля і мільярдера Генрі Форда, як апостола нового культу танків в Америці і вакханалія „Revue“ у Фкранції, Німеччині та взагалі по всьому світу.

Треба знати яке значіння мають встановлені традиції в Англії, щоб зрозуміти, чому для англіїців здається такою дивною інша, ніж встановлена віками постановка „Гамлета“. На наш погляд тут врешті немає нічого особливого: „Гамлета“ було просто зроблено сучасним. Але коли в нас старі п'єси ставляться „дибом“ і в них впливається новий зміст, то там вся

СЬОГОДНЯ

Захід. Країни високо розвиненої культури, чудової театральної техніки, місце народження нових напрямків. Це знають всі.

Але чудно. Варто пошукати нових конкретних фактів, а не загальних фраз, і ми довідуємось про дійсність чудової техніки, про грандіозний розмах, але не про ті досягнення які створюють епоху. Ось уже багато років підряд на Заході в Америці йде гонитва за іншим—за сенсацією.

Сенсація!—

Ось визнання бажань навіть театру.

Не лабораторна

робота, не шу-

Ноти Форда. Зверху Гамл

ЧИТАЙТЕ

Що тижневий ілюс

„НОВЕ МИ

Виходить раз на тиждень у вівторок

РЕДАКЦІЯ: Харків,

СЬОГОДНЯ

Захід. Країни високо розвиненої культури, чудової театральної техніки, місце народження нових напрямків. Це знають всі.

Але чудно. Варто пошукати нових конкретних фактів, а не загальних фраз, і ми довідуємось про дійсність чудової техніки, про грандіозний розмах, але не про ті досягнення які створюють епоху. Ось уже багато років підряд на Заході в Америці йде гонитва за іншим—за сенсацією.

Сенсація!—

Ось визначення бажань навіть театру. Не лабораторна робота, не шум композиція маси, а 600 човняння тіла, як матер'ялу знагих танцюристок.

дачам гострі почуття. Дя гроші, пускається в хід рекансацію.

и увагу Заходу й Америки доні, виступ автомобільного стола нового культу танків в

Ноти Форда. Зверху Гамлет з черепом Йоріка.

НА ЗАХОДІ.

революція полягає в тому, що актори грають в сучасних одягах, що Гамлет ходив як справжній світський принц—у фраківі, що на кладовищі він в наймоднішому одязі для гуляння та спорту, що король в себе дома в халаті, що на кону справжні сьогоднішні салдати, і що навіть могильники не в театральних, а справжніх одягах. І все. І не зважаючи на це, вся преса

Заходу присвячує цій постановці величезні шпальти як першій спробі „омолодніння“ старих авторів.

Але ще більший галас підняв з нашого погляду ще менш Річ в тому, що Форд кину Вів влаштував „танцюльк старі танки, він замовляв ноти. Для буржуазних кра мобілів, символ перемоги налень, ця людина майбут цювальних зібрань та стар Але у нас і не тільки

„Гамле

ТАЙТЕ ::

Що тижневий ілюстрований журнал

ПЕРЕДПЛАЧУ

„НОВЕ МИСТЕЦТВО“

ходить раз на тиждень у вівторок

Ціна окремого № 20

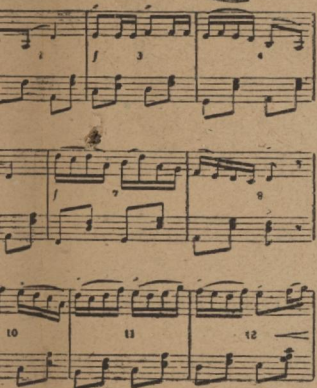
РЕДАКЦІЯ: Харків, вул. Артема, 29.

НА ЗАХОДІ.

NSAS TRAVELER

Гамлет з черепом Йоріка.

революція полягає в тому, що актори грають в сучасних одягах, що Гамлет ходив як справжній світській принц— у фракові, що на кладовищі він в наймоднішому одязі для гуляння та спорту, що король в себе дома в халаті, що на кону справжні сьогоднішні салдати, і що навіть могильники не в театральних, а справжніх одягах. І все. І не зважаючи на це, вся преса

Заходу присвячує цій постановці величезні шпальти як першій спробі „омолодніння“ старих авторів.

Але ще більший галас підняв з нашого погляду ще менш значний виступ відомого Генрі Форда. Річ в тому, що Форд кинув величезні кошти... на агітацію танків. Вів влаштував „танцюльки“ по глухих куточках, він відроджував старі танки, він замовляв найвидатнішим композиторам Америки ноти. Для буржуазних країн в цьому фантазмагорія—король автомобілів, символ перемоги техніки проповідник „Нота“ і удосконалень, ця людина майбутнього виступає на захист країни, танцювальних зібрань та старих танків.

Але у нас і не тільки той, що виступає з докладами на збо-

рах зрозуміє, що тут нема ніяких протерічч. Форд і йому подібні зацікавлені в тому, щоб „діло“ йшло без перебоїв, щоб робітник і селянин менше цікавився політикою, щоб у нього були менчі прагнення, які б заповнили його вільний час. А танки?— чому б не дати на танки хоч би мільона, щоб од страйку не пропало п'ять.

Нарешті „Revue“ инакше-огляди. Взагалі на них викидають великі гроші, створюються великі трупи. Де-які огляди

„Гамлет“. Офелія і Гамлет в сучасному одязі,

Ілюстрований журнал

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ

МИСТЕЦТВО

рок

Ціна окремого № 20 коп.

ків, вул. Артема, 29.

йдуть підряд місцями. Звичайно суть не в злободенних куплетах, не в тому, що в кожному оглядові нагадується ім'я Чемберлена або Пуанкаре, а в де-кілох економно-одягнених паночках. В цьому revue 50 майже нагих танцюристок,

в другому 35 — цим тільки вони відрізняються один від одного. І не надаремно один сатиристичний журнал запропонував премію тому, хто покаже, де можна подивитись „Revue“ з участю одягнених жінок.

А. Сталь.

Щоденник братів Гонкур

В Парижі знову повстала справа про оголошення щоденника Гонкурів. Як відомо брати Гонкури залишили щоденник, де в чому подібний до Бестіарія—сатиричну галерею „великих“ мужів, політики, науки й мистецтва.

В ньому вони виводяться зі свого неофіційного, непорядного і непоказного боку. Гірш всього те, що Гонкури наводять їхні думки один про одного за тих часів, коли голови їх ще не були сивими, коли вони ще не мали влади—не були „Олімпійцями“ Французької Академії—парламенту. Цілком зрозуміле, що ці добродії тримають такий документ „за семью печатами“. В Парижській Національній Бібліотеці знаходиться величезна вогнетривала шафа—де зберігаються її невеличких зшитків щоденнику. Едмунд Гонкур, останній з братів—помер 1896 р. і заповів, щоб рукопис було оголошено через 20 років після його смерті; одночасно справу оголошення доручив Академії Гонкурів, що була заснована ним та його братом, як протиставлення офіційній та мертвій Французькій Академії. Термін заповіту скінчивсь у 1916 році. Війна полегшила де-яким з „великих“, що викриті в щоденникові, можливість добитись продовження терміну призначеного для оголошення. Між тим Академія Гонкурів стала за цей час реакційною організацією.

Керовник її, відомий ватажок роялістів, Леон Доде, сам всіма силами протистояв оголошенню рукопису і воно було відкладено до 1919 року. Але в цьому році реакційний Французький Міністр освіти Леон Берар знову відклав оголошення щоденника на 6 років. Зі

всіх боків посипались протести, але вони не вплинули на міністра,—таким сильним був жах перед цими листами, що писались багато років тому назад. Коли з приводу цього був запитаний де-Монзі, то він відповів: „Я оголосив би щоденник зараз—же, коли-б був міністром“. Зараз де-Монзі міністром і як раз тепер кінчається останній термін заборонення щоденника. Але занадто сильний закулісовий вплив „Олімпійців“ і де-Монзі, замість оголосити щоденника, передав його в комісію юристів для вивчення, чи рукописи не займають чести виставлених в них осіб. Крім цього, комісія має вивчити, чи можливо оголошувати слова, якого небудь політика проти його бажання. Це все говорить про те, що де-Монзі задумує заборонити оголошення щоденника, покликуючись на „об'єктивні“ дані комісії. Недивлячись на видатну літературну, історичну, громадську вартість, щоденники Гонкурів знову будуть заховані в вогнетривалу шафу Національної Бібліотеки. Цей випадок найкраще свідчить про глибокий культурний занепад Французької буржуазії. До чого брудне й темне закулісове життя Французької республіки, коли навіть щоденники літераторів написані 50 років тому назад рахують за такі, що можуть порушити громадські підвалини. Звичайно щоденники не будуть оголошені навіть зі смертю останніх „Олімпійців“ що їх згадують Гонкури, тому що це розвіяло-б національний ореол, що утворила кругом них Французька реакція. Треба думати, що тільки пролетарська революція зможе виконати заповіт Гонкурів і оголосити щоденник.

Б. С.

Закордонна хроніка.

Інтернаціональний Театральний Союз.

Проект такого Союзу виробив директор Парижського театру «Одеон» Гем'є. Членами Союзу будуть директори театрів всіх великих міст Європи. Головне завдання Союзу—забезпечення інтересів театру з усіх боків. Гем'є проєкує збудувати в Парижі три великих театри на 1800, 1000 і 500 місць, в яких кожна країна матиме можливість рік—річно на протязі 20 днів давати свої вистави.

Постійна російська трупа в Празі.

Російські драматичні артисти, що живуть у Празі, зформували постійну трупу, і будуть грати в Народньому Домі. В склад трупи «Постійного Російського Театру в Празі» ввійшли артистки: Бахарева, Токарська, Хованська, Ратгауз та ин. і артисти: Богданів, Нордман, Іворе, Комісаров, Зелицький, Свободін (останні три—режисери) та ин. Сезон відкрився 3-го жовтня п'єсою «Надне» Горького. Друга вистава—«Каширская Старина» Аверківа.

ОДЕСА

Державний Театр.

З великих промислових та культурних центрів Одеса мабуть найбільш „своєрідно“ розумілася в українській культурі. Колишній антрепренйори знаходили, бувало, споживача на свій товар переважно з людей, що любили після своїх комерційних справ подивитися іноді на акробатичного гопака“.

І спогади про нього були майже єдиним джерелом, що ним живилася Одеса довгий час після жовтня, коли доводилося їй міркувати про українську культуру.

Та загалом і міркувань тих не було дуже багато.

Тому сміливо можна сказати, що Наркомосвіта, утворюючи тепер в Одесі Державний Театр, розпалою цим огнище нової української культури в цьому великому центрі.

Маси одеських робітників, що йдуть тепер до засвоєння культурної української абетки, а також тисячі пролетарського студентства й робітників—селяків, разом з широкими масами радянського суспільства Одеси давно і надто гостро відчували потребу сталого українського театру. Але театру культурного, високо художнього, театру справжньої кваліфікації, з європейським обличчям, з досконалою культурною спадщиною, що до його технічних можливостей, і з таким змістом, якого потребують ці маси на 8-му році Револуції.

Такий театр нарешті в Одесі є. Незабаром він одчинить двері для глядача, що так на нього чекає. А поки що в ньому йде кипуча робота—підготовка до відкриття.

Театр має досить міцну матеріальну базу. Наркомосвіта відпустила в порядку кошторисному дотацію розміром 20.000 карбованців, місцевими керуючими органами дається з місцевого бюджету 30.000 карб. Решту бюджету розраховано на збори. Можна бути цілком певним, що театр стоїть на твердому матеріальному ґрунті.

Що-ж по самого внутрішнього змісту театру, до його художніх потенцій, то вони, очевидячки, обіцяють найкраще.

З виключними вигодами підібраний склад акторів, до якого увіходять серйозні й сильні робітники сцени (Замичківський, Ужвій, Остапівський, Тинський, Лісовський, Ковалевський, Шумський, Натко, Гарник, Хуторна, Мельник, Блакитний та ін.), художнє керівництво й режисура М. С. Терещенка, (що 5 років вів театр ім. т. Михайличенка в Києві), режисура заслу-

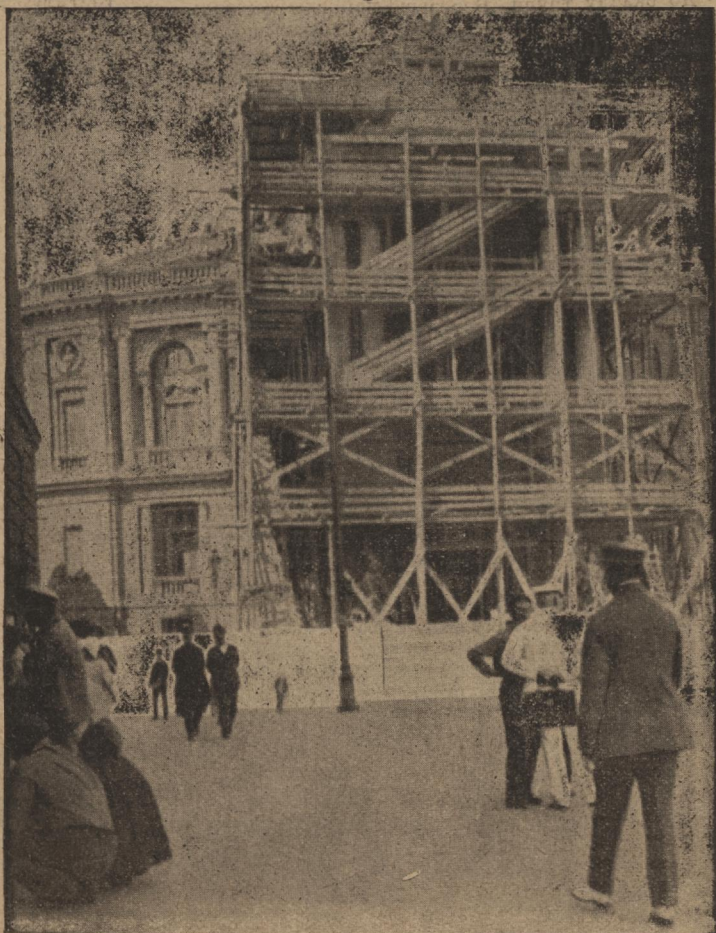
женого артиста Республіки й режисера Юрія Гната, режисура відомого Б. С. Глаголіна, постійна робота в театрі художника К. Н. Елева, участь художника А. Г. Петрицького, постановка хореографічної частини відомою прима-балериною Е. Нушиною і вдалий добір решти художнього персоналу,—все це до великої міри само ставляє доброго прогноза театрові в його майбутній роботі.

Репертуар, що складається з п'єс таких авторів, як А. В. Луначарський, („Полум'ярі“, „Яд“, „Ердман“, „Мандат“, „Кромелінг“, „Златогуз“), М. Куліш—автор п'єси „97“—(„Комуна в степах“), Стабовий—автор „Україні“—(„Фабрика м'ясних консервів“), „Вій“—в переробці відомого українського сатирика О. Вишні, „Сорочинський Ярмарок“—в художній обробці М. С. Терещенка й инш.—також обіцяє добрі наслідки.

В першу чергу режисером М. С. Терещенком готується п'єса по Кавфману „Композитор Нейль“, за якою почнеться робота того ж режисера над „Комуною в степах“ і далі—постановки Б. С. Глаголіна—„Мандат“, „Полум'ярі“.

Постійним Директором Театру призначено Наркомосвітою Завідувателя Відділом Мистецтв Одеської Окрполітосвіти тов. Б. С. Стаха. Головним Адміністратором—тов. В. П. Борисова.

І. М.

Відновлення Одеського театру опери після пожежі

КИЇВ

Хроніка театру мистецького об'єднання Березиль.

З 16 жовтня розпочинає в помешканні театру колишнього Соловцова вистави труп мистецького об'єднання Березиль. Всі підготовчі роботи майже закінчено. Головним режисером та мисткерівником труп є народний артист республіки Лесь Курбас.

Репертуар Березіля.

На 1925-26 рік намічено такий репертуар: з торішнього репертуару увійшли „Джінні Гіґінс“ за Сінклером, „Макбет“ Шекспіра, „За двома зайцями“ за Старицьким, „Пошилися у дурні“ за Кропивницьким, „Секретар професійки“ за Л. Скоттом та „Гайдамаки“ Шевченка—Курбаса. Ціком новими є постановки: „Комуна в степах“ М. Куліша, „Жанерія“ за Меріме, „Порохно“ за Л. Франком, „Енеїда“ Котляревського—Саловського, „Любов і Дім“ Дніпровського, „Мікадо“ Сулівана, „Золотопуз“ Кромелінка, „Так загинув Гуска“ Куліша, „На передодні революції (1904—05 р.)“ Поповського.

Склад труп.

До складу труп Березіля увійшли актори: Антонівський В., Бабенко Д., Бабенко Л., Бабівна Г., Балабан В., Бучма А., Бжеська В., Гавришко Г., Гаккебуш Л., Гіряк О., Даденко О., Дробинський Б., Дрозд Г., Жаданівський М., Івашутич О., Іванів І., Ільченко М., Карпенко С., Ковбасюк П., Казаченко, Кононенко М., Крушельницький М., Лор С., Магоха П., Назарчук, Нещадименко Р., Новик, Петрова Е., Пігулович О., Подорожній О., Радчук Ф., Савченко К., Свашенко С., Сердюк Л., Смерека А., Стещенко О., Стеценко В., Стухаченко В., Тигаренко Н., Ходкевич О., Чистякова В., Шагайда С., Шутенко А.

Режисура.

Черговими режисерами труп Березіля є Лопатинський Фавіг, Василько-Милієв Василь, Тягно Борис, Кудрицький Павло, Бургник Андрій. Лаборанти: Белічева Г., Дубоник, Івашутич О., Лішанський Е., Макаренко А., Пігулович З., Шмалін Х.

План праці Березіля на 1925-26 р.

В контрольних цифрах план праці труп Березіля намічено такий: в жовтні—16 вистав, з них дві ранкових, в листопаді—28, з них 5 ранкових, в грудні—26 та 4 ранкових, в січні—25 та 4 ранкових, в лютому—28, з них 4 ранкових, в березні—30, з них ранкових 3, в квітні—15, з них ранкових 2. Всіх вистав в Києві відбудеться 176, з них 152 вечірніх та 24 ранкових. Сезон закінчиться 15 квітня, а як що гастролі в Москві в другій половині квітня будуть не можливими, то 30 квітня.

Гастролі.

Труп мистецького об'єднання Березиль тадає виїхати на гастролі до Москви, де з 18 по 26 квітня буде дано 6 вистав, та до Харкову, де відбудеться 10 вистав з 1 по 17 травня.

Театральний бюлетень „Березіля“.

Мистецьке об'єднання „Березиль“ має видавати неперіодичний бюлетень Москви та Ленінграду. Бюлетень має науково освітлювати всі питання що стосуються з будівництвом театру

на Україні. Озобливу увагу буде звернито на ознайомлення з технікою театру взагалі і з технікою режисера та актора зокрема. Великого значіння надається також справі театральної політики. Через це віддаватиметься багато місця не лише профтеатрові, але й роб.-селян. театрові, театральній справі в клубах то-що. Перше число бюлетеня намічено випустити в світ до відкриття сезону в Києві.

Інститут ім. Лисенка.

Цього року інститут згідно з вимогами Профосвіти зробив великий добір серед студентів, що вступають: з 109 осіб, що складали іспит, зараховано лише 47 (на перший курс).

В інституті намічено утворити педлабораторії для фортепіанової, хорової спеціальності та соцваку (при директсько-педагогічному факультеті). Лабораторії мають на меті даги змогу студентам оформити та вдосконалити педагогічні знання.

Лекції. Дисципліну музично-історичних демонстрацій, що їх горік провадив проф. Беклемішев, буде поширено. Лекції ілюструватимуться не тільки фортепіановими, але й вокальними та інструментальними номерами. Ці ілюстрації намічено демонструвати перед широкою аудиторією, не порушуючи проте академічного плану праці.

Інститут має піднести заробництво своїх факультетів, виносячи роботу за межі інституту. В плані—низка концертів по районах та на підприємствах.

Оперна труп.

Оперна труп в наступному сезоні зорганізована Робмис'ом на нових основах.

Перші особи труп—артисти, диригенти, хормейстери й адміністратори запрошені на забезпечену платню, решта ж членів труп творять колектив.

До складу труп увійшли Лисичкіна (лірико-характерне сопрано), Коп'єва і Скібіцька (меццо-сопрано), Матвій, Атаманів і Строганів (тенори), Будневич і Давлет (баритони), Шидловський (бас). Проводяться переговори з Соловйовою (сопрано-драматичне), Мартовою (сопрано-ліричне) і Сливинським (баритон). Диригенти: Орлов, він же і завідуючий художньою частиною, Штейман, він же і завід. фін. частиною. Режисер-адміністратор—Хлюстин, режисер Гречнів. На деякі постановки запрошено—Лалицького. Адміністратор—Лакшін. Хормейстер—Каваліні.

Представники Робмис'у—Орлов і Штейман.

В репертуар увійшли опери: „Пророк“, „Мейстерзінґери“, „Купець Калашніков“, „Боріс Годунов“, „Тангейзер“, „Лоенґрін“, „Жідовка“, „Нерон“ та ин. Початок сезону 15 жовтня.

Відкриття сезону в Київському держтеатрі.

17-го жовтня в київському Укр. держтеатрі відкривається сезон. Крім п'єси „Комуна в степах“ піде музикальний гротеск—пародія на сучасні театральні течії. Слова—Ярошенка й Щербинського, музика композитора—Вериковського. На відкриття вчора виїхали в Київ зав. відділом мистецтв УПІ тов. Христовий та група українських письменників.

Полтава.

1-й Держтеатр ім. Шевченка почав підготовчу роботу до зімового сезону 25/26 р. під режисерством Леоніда Кліщевця. В репертуарний план майбутнього сезону увійдуть постановки старого репертуару: „Гайдамаки“, „97“, „Бубус“, „Мазепа“, „Сага Чалий“, а також і нові постановки. Передбачається поставити „Лісова пісня“, „Лесі Українки“, постановка якої пристосована до семирічного ювілею театру під режисерством Леоніда Кліщевця, потім „Комуна в степах“ Куліша та інші. Крім того „Шевченківці“ намічають до постановки сучасну побутову комедію Куліша „Так загинув Гуска“ та українську оперету, як експеримент до національної форми театру.

Переко́нструкція музичного технікума в Полтаві.

Закінчено перетворення Полтавського музичного технікума в музично-драматичний, в якому влаштовується перший курс драми і вводиться театральне навчання. Керування драматичним відділом буде переводиться складом майстрів театру ім. Шевченка.

Кобзарська студія.

При Полтавському Т-ві Кобзарів закладається Кобзарська студія, основним ядром якої будуть головні співаки з хорової капели. Для керування студією запрошується одного з відомих бандуристів або т. Кучугуру-Кучеренка, або Ревуцького. Згодом студію перетворять в Кобзарську капелу. Курс в студії буде взятو на стару та сучасну народню пісню.

Театр ім. Шевченка. Сцена з вистави „Крісті“.

Державний Еврейський театр на Україні.

Раднарком УСРР затвердив постанову Наркомос'у про організацію Державного Еврейського театру на Україні. База театру—Харків, де для цього призначено будинок був. Малого театру. Весною та літом театр обслуговуватиме найбільші міста на Україні Одесу, Київ, Катеринослав та ін.

Е. В. Лойтер запрошений на посаду режисера. Директором театру призначений член ЦК Робимс'у т. Д. Я. Гольберг. Управління театру складається з т.т. Гольберга, Ліфшица й Левкова. Думають відкрити театр в 20-х числах листопаду.

Перші вистави: 1) «Інбранд» (В огні відомого письменника Данила Меєровича та Е. В. Лойтера—п'єса з часів горожанської війни та єврейських погромів на Україні), 2) «Пурім Шпіль» (Цар Охшвером і цариця Естер) Еврейський балаган скомпонований на вірєць 30-ти вар'янтів єврейських народних комедій—Е. В. Лойтера, 3) «Шабсай Цві» на вірєць Жулавського й Шолом Ашу, 4) «Пухкий піріг»—В. Романова, 5) Балетойвес (Добродії) на вірєць п'єс «Макса» і «Пріцов» (дідуся єврейської літератури) Менделє Шойхер Сфорім.

Для найближчих вистав заангажовані відомі єврейські художники: І. Рибак—для п'єс «Ін Бранд» і «Пурім Шпіль» й І. Рабічев для п'єси «Шабсай Цві».

Запрошені композитори: Олександр Крейн автор музики «Ночь на старом рынке», Л. Пульвер творець музики «200.000» та «Три изюминки».

В конкурсну комісію поступило 200 заяв, з них допущено тільки 40 чол. (16 жін. і 24 муж.). Зараз остаточно намітивсь склад трупи: прийнято без конкурсу з колиш. театру—студії—«Культур—Ліга»—артисток—Гольдберг, Він-Іва, Зісман, Кулік-Терновську, Наровлянську, Рубінштейн, Сісельнікову, Сонц-Стріжевську й Емішову (Гільдіну).

Артисти: Вайнштейн Б., Діно́р, Заславський Кантор, Сапожніков, Слонівський, Стрижевський, Сокол і Фейгін.

Крім цих 18-ти акторів з колиш. театру—студії «Культ—Ліга», прийнято також без конкурсу артисток: Бугову (Кунст—Вінкл) і М. Ліфшиц.

По конкурсу прийнято артисток і артистів. Образцовську (Харк. опер. т-ва), Абрамович (команд. Одеськ. Муздрам інститутом), Бауде (професійн. актор), Виноградського Д. (декламатор), Виноградський Л. (проф. актор), Мерензон (студія Шолом Алейхе́ма), Нугера (проф. актор), Хасіна (Моск. держ. євр. театру), Ягоду (Кунст—Вінкл).

У підсобну трупу прийнято по конкурсу т. Бодню, Гордона, Гольмана, Гігельбаума і Шенкера (всі п'ять з Харк. робіт. Драм. гуртків). Бердичівського (команд. Одеськ. муз. драм. інст.), Сегайловську, Караллі й Переллі (проф. артистки), Етінгера і Вайнштейна І. (з драмгуртків).

По майстернях, студиях, школах, клубах.

арт. Одеської драми
Ужвій Дробницька

Будинок червоного міліціонера
ім. т. Раковського.

На дворі дощ і сльота. Привітний вогник клубу вабить до себе. Ви входите в світле просторе помешкання. Вітає вас ціла симфонія різнородних звуків—то репетіція музичного гуртка.

Заглядаєте в Ленінський куточок.

На чорно-червоному тлі завжди той же незмінний, незабутній Ілліч.

По стінах портрети діячів революції та різні гасла. Почувається тонкий художній смак в обстановці кімнати. Хтось турбується, хтось з великою любов'ю і вмінням підходить до всього.

Поруч зала з коном, де даються вистави, показують кіно. Працює безліч різних гуртків: український, російський драмгуртки, жива газета, що освітлює виключно побут міліції, музичний, спортивний й інші.

Далі бібліотека досить добре оборудувана. За столом схилились над книгами обличчя міліціонерів. Тут чергують спеціальні керівники, які допомагають у виборі книжок для читання. Напревеликий жаль у бібліотеці бракує беле-тристики.

Звідкільсь чути молодий приємний голос—то читається лекція в гурткові друзів кіно.

А ось брязчать ножиці, столи завалено жовтим папером, заклопотані обличчя жінок уважно похилялись над столами. Тут теж свого роду мистецтво. Тут дається змога навчитись добре шити вбрання й використати художній смак кожної жінки окремо.

Працює спеціальний гурток міліцейського розшуку, який знайомить міліціонерів теоретично й практично з перепетіями їхньої роботи.

Тепер перед вами не колишній городовик—грубе розбещене створіння яке крім нагая та лайки, нічого не знало. Тепер ви бачите культурного освіченого міліціонера, що відповідає всім потребам сучасності.

Побільше ж клубів, освіти знаннів...

М. С.—на.

Клуб імені тов. Антошкина.

На темних, брудних вулицях Харківського „Подолу“, (вулиці, суміжної з берегами „бурхливої“ річки Лопані, саме харківська набережна, Міщанська, Куликівська), раптом несподіваний, що так і спить очі яскравий сніг свігла від чепурного, гарного, багатого освітленого будинку клубу Радторгслужбовців імені тов. Антошкина.

Але потрапити до клубу не так вже й легко: біля входу величезна черга—радторгслужбовці їдуть дивитись фільму „Три жіні“ що її сьогодні демонструють у клубі. Без черги до клубу не попадеш, доводиться пробиватись через натовп, що хоче пережити „Три жіні“. А поки що можна навести попередні відомості про клуб:

„Скажіть хто це тов. Антошкін?—Члени клубу обурені.

—Як, ви не знаєте?—Голова ЦК Союзу Радторгслужбовців.

Відповідь не вичерпуюча, але взнати детальніше не вдається, бо разом з чергою пробиваюся у будинок клубу.

Кожен клуб має свій дух, свої специфічні властивості. Але в клубі імені Антошкина, справа стоїть трохи инакше: членами його є і великі діячі радянської промисловості і звичайні робітники, сотні й сотні їх, дрібних церабкопів, Ларьків, Держкранниць. Ось чому у багатьох клубних членів немає свого певного твердого обличчя. Здавалось би що це могло би вплинути на інтенсивність життя клубу, а насправді, ми знаємо, що клуб імені тов. Антошкина не тільки зараз, коли скрізь почався підвищений темп клубної роботи, але й влітку, коли більшість клубів змушена була зменшувати свою діяльність, провадив клубну роботу на 100%.

Повним темпом працювали і продовжують працювати український драм. гурток, два колективи живих газет, гурток і вивчення української мови та гурток українознавства, оркестр народних струментів, образний гурток, полігурток і т. інш.

Клуб імені Антошкина один з найбагатших клубів: багатий він на кількість своїх членів (до 3000 чоловіка) та на субсидію до 2000 карб. на місяць, і на добре поставлені гуртки, та багатий бібліотекою. (Біля 30.000 томів).

Клубна робота не замикається у стінах клубу, члени клубу імені тов. Антошкина поділяються нею і з іншими клубами.

Так, постановки драмгуртка та живої газети було показано і в клубах Наркомфіну, міліції, БРНГ, Зовнішторгу, 3-го Інтернаціоналу та по багатьох інших клубах.

І таку роботу клубу треба вітати.

А. Т.

Клуб III-го Інтернаціоналу.

Великий сумний будинок. Важкі бані, що подаються геть унебо. Палець сурового, мстивого, нещадного бога Єгови. Ще не-що-давно, ще 5-6 років тому, суди повільними обережними кроками піднімалися з низу з Міщанської, Скрипницької, Слюсарної вулиць, з району єврейської бідноти, старі затуркані життям та своїм богом баби і старі, як світ, дідуся-євреї. Ще не-що-давно суди сходилися в Судний день Йом-Кіпур євреї зо всього міста, щоб плакати віковичними сльозами народу разом з кантором, Сиротою, в зажурній пісні-молитві, Коль-Нідри, що ніби відбиває всі жахи погрому, забитість, затурканість народу.

Це був перший період великого темного будинку синагоги на Пушкінській.

Бігли, скакали через історію 17-18-19-го років. А в 20-му трапилося нове в житті темного будинку: з новими піснями, що зовсім не нагадували ні Коль-Нідри, а ні Сироту у маленькому асфальтовому дворикові синагоги зібралася єврейська молодь. Вона не вірила в Єгову, вона не боїться Йом-Кіпура, їй не потрібна була синагога. Їй потрібен був клуб.

Даремно плакали і загрожували карою божою батьки та діди, даремно пророкували вони різне лихо, що повалиться на новий клуб.

Уже 5 років існує єврейський клуб імені 3-го Інтернаціоналу і що року дає йому нових і нових членів, нові й нові здобутки в галузі переведення масової роботи.

Що—вечора суди сходяться робітники голки, текстильщики, шкіряники.

Клуб—школа, клуб—відпочинок.

Тут є чому повчитися, тут є можливість відпочити. Величезний будинок клубу (до 20 кімнат) повні світла, затишку, то бурхливі, то жваві, в драмсекціях, спортивних гуртках, в репетиціях живої газети, то тихі і спокійні у школі лікнепу, в кімнаті відпочинку, в кімнаті шахів чи в полігурткові. Відкіля ж ця абсолютна тиша, ця дисципліна та організованість у клубі, що нараховує більше 1000 членів, з перепускною здатністю до 300 чоловіка на вечір.

Вона полягає в любові керівників клубу до своєї справи, у свідомості членів клубу. Відкіля ж і виключна інтенсивність роботи бібліотеки клубу. Між іншим—про бібліотеку окремо: адже вона нараховує до 5000 томів руських та «єврейських» книг, адже перепускна здатність бібліотеки 70 чоловіка що—вечору, не рахуючи десятків і десятків схилених голів до книг у залі—читальні.

Товариші журналісти, як що вам потрібна справка, ілюстрація чи стаття в якому небудь журналі, що виходять в СРСР, ви можете її знайти у клубі III-го Інтернаціоналу. Майже не всі журнали, що виходять руською, українською чи єврейською мовою, передплачуються для бібліотеки клубу.

Бібліотека, драмгуртком, жива газета, школа лікнепу, спортсекція, юнсекція, художній, хорівий, літературний гуртки, все це прояви клубного життя,—не можуть працювати краще, ніж вони працюють у клубі III-го Інтернаціоналу.

1. 14.000 субсидії, одержувані клубом від Окрполітосвіти ВЦРПС, сума що на перший погляд здається досить великою, в дійсності зовсім не така велика і її вжито з великим умінням та з великою користю.

Харківський Музичний Інститут.

Прийом нового студентства на 1925-26 шкільний рік в реорганізований Харківський Музичний Інститут виявився в таких числах: на 125 вільних місць подано 53 заяви. 50% подавших заяв визначі прийомочною комісією не задовольняючими академічним вимогам.

Прийом виявився: на факультет сценічних мистецтв—11 чоловік, на музично-педагогічний—7 чоловік.

Профшкола на вул. К. Лібкнехта.

Зараз закінчується капітальний ремонт будинку і профшкола матиме одинокий в Харкові будинок, безумовно відповідаючий вповні вимогам музичного закладу. Всі класи ізольовані і відділені непроникаючими стінами. Концертний зал вміщатиме до 450 чоловік. В наступному сезоні профшкола думає розвинути інтензивну концертну діяльність і здавати зал для концертів по доступній ціні, а не для експлоатації.

При профшколі організується майстерня-студія на 60—70 чоловік. Припускається сильно розвинути виробничу частину.

Запрошені нові викладачі: піаніст Розенфельд, б. викладач Петроградської Консерваторії, а Полтави—по співу Бестріх і Максанія. Крім того, ведуться переговори з деякими Московськими професорами.

Задумують широко розвинути оперно-оркестрове діло.

Клуб залізничників. В зв'язку з ремонтом клуб ще до цього часу не відкрито. Відкриття відбудеться 24-го жовтня.

Червоний кооператор. Розпочалась робота гуртків. Організовується духовий та струнний оркестри. Працюють дві живі газети, комсомольська та піонерська, намечається організація тіра.

Клуб червоного мільйонера. 23-го жовтня чергова вистава живої газети. Готується до постановки українські та російські п'єси.

Будинок освіти. Починає роботу співочий гурток. Запрошуються товариші, які бажають взяти участь в роботі гуртка.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ ЖУРНАЛ

≡ „НОВЕ МИСТЕЦТВО“ ≡

виходе що тижня по вівторкам.

— Ціна окремого числа 20 коп. —

Вимагайте у всіх газетчиків, кіосках, касах театрі та капельдинерів.

РЕДАКЦІЯ:

Харків, вул. Артема, Ч. 29.

ХАРКІВ.

Державна опера.

Дирекція Державопери одержала з-за кордону клавир нових опер: „Любов до трьох помаранч“ — С. Прокоф'єва, „Соловей“ і „Байка про лиса, козу та барана“ — Стравинського і його-ж „Історія сандата“ та „Пульчінелла“.

Поет Варрава закінчив переклад на українську мову опери „Майська ніч“.

Цими днями прибуває до Харкова велика музична бібліотека диригента Державопери Штейнберга, яка зараз є майже самотньою в республіці. Завдяки цій бібліотеці буде можливо поширити програму симфонічних концертів.

Держцирк.

(Розмова з інспектором театрів Харк. Окрнарос'у т. Е. М. Хаятіним).

Московський центральний цирковий трест відмовився від аренди Харківського держцирку з двох причин: 1) неможливість добитись в Харкові тих-же податкових пільг, які існують в РСФСР, де цирки зовсім звільнені від всяких податків і 2) — загальне зменшення мережі цирків, що знаходяться в руках тресту. Київський та Одеський держцирки здані в аренду Кіссо. Претенденти на аренду Харківського держцирку: — трудколектив артистів цирку на чолі з Лапіадо і директора цирків Ефімова та Кіссо.

Окрполітосвіта приймає участь в складанні програми і намагається замінити нездоровий клоунад окремих видом естради, пристосованої до манежу. Припускається що будуть чужоземні циркові аттракціони.

Окрполітосвіта робить заходи перед Окрпланом капітального ремонту Харківського цирку, який цими днями начнеться. Через ремонт відкриття цирку трохи спізниться і відбудеться в перших числах грудня.

Помешкання цирку, бувш. Грікке, ремонтується наново. Закінчуються переговори про здачу його в аренду Об'єднаній Дирекції КІССО (дир. Київського цирку) ЛАШАДА (дир. Колективу Робітників Держцирків ім. т. Луначарського). В програму ввійшли систематичні гастролі великих закордонних аттракціонів.

Музична комедія.

Музична комедія відкрив свій сезон в перших числах листопаду в театрі імені Шевченка (був. Мусурі).

Склад трупки значно змінений і поповнений такими силами, як Светланаова і заслуж. арт. Лопухова, що виступатимуть не як гастрольори, а як постійні артисти муз. комедії.

Відкриття начнеться п'єсою «Нищий студент» в постановці М. М. Боголюбова.

Впроваджується абонементи для членів профспілок по загальнодоступним цінам.

На голов. режисера запрошено Дусусто.

Краснозаводський Театр.

Сезон починається 1-го Листопаду.

СКЛАД ТРУПИ: Жіночий персонал — Засл. арт. Строева-Сокольська, Пиварович, Стопоріна, Арганська, Нікітіна, Лінецька, Юр'євич, Гамалій, Павлова, Троїцька, Лідінська, Агаджанова, Сєніна, Віталь, Шульженко, Василевська, Токарь, Сагіна, Ольгіна

Чоловічий персонал: — Шейн, Зорін, Савельєв, Кастровський, Северов, Олєгов, Хаятин, Єфремов, Мальвін, Левантовський, Амурський, Харченко, Котляров, Ізмайлов, Азімий, Долохов, Хмиров, Біліяв, Палевський.

Гол. режисер — Неллі Влад.

Чергові постановщики — Зорін, Савельєв.

Закінчені переговори з режисерами Держдрами Б. С. Глаголіним і Г. П. Юрою на ряд постановок. З середини сезону постійним режисером вступав Засл. арт. М. М. Сінельников.

В репертуарі: Мандат, Париж (Прокоф'єва), Гроза, Віринея, По морям, морям, морям!., Могридж Молодший, Гапон (Шаповаленка), Блоха (Замятіна), „О-во Почетних З'юнарей“, Азеф.

Ціни в театрі загальнодоступні від 15 коп до 1 карб.

Цими днями розпочнеться перший цикл камерних концертів держквартету ім. Вільома. Цикл складається з 8-ми концертів що відбуватимуться кожного понеділку в театрі Держдрами.

В середині листопаду в Харкові відбудуться концерти держквартету ім. Глазунова. Зараз кварталет в Берліні, куди його запросило театральне бюро Вольфа.

Концертне турне співачки Зої Лодій, що повернулася з Італії почнеться з Одеси. Маршрут: Одеса — Київ — Саратов — Москва — Харків — Кавказ.

На початку листопаду, у Харкові відбудеться дуже цікавий концерт, двох молодих піаністів — З. Софроніцького й А. Каменського, яким Московська й Ленінградська преса пророкує велику будучність.

Гастроли Моск. єврейськ. театру-студії „Габіма“, що мали відбутись в Харкові, на якийсь час відкладені до приїзду керівника театру Цемаха з Берліну, куди він їздив для закінчення договору на поїздку театру по зах. Європі й Америці.

23, 24 і 25 листопаду в театрі ім. Шевченка (б. Мусурі) відбудуться три вистави російської драми при участі засл. артиста Степана Кузнецова. Будуть поставлені: „Когда заговорит сердце“, „Тетка Чарлея“ і можливо „Мистер Могридж Младший“.

П'єса Лернера „Брат Наркома“, що пройшла нещодавно в Харкові, повторюється в один з найближчих понеділків в театрі Держопери.

Повернувся колектив артистів російської драми. на чолі з Валерською що їздив у Крим з п'єсою „Простітутка“. Вистави відбулись в Ялті та Мелітополі.

Припускається, що в листопаді в Харкові відбудеться відчит Полпреда СССР в Китаї — т. Карахана на тему „Сучасний Китай“.

Концерти держквартета ім. Вільома.

На кінці листопаду в театрі держдрами розпочнеться цикл концертів держквартета ім. Вільома. Концерти відбуватимуться щопонеділка. В концертах візьмуть участь окремі артисти: В. Духовська та Біхтер, Зоя Лодій, проф. Нейгауз, проф. Николаєв та инш.

Держквартет ім. А. К. Глазунова.

Державний квартет імени народного артиста республіки А. К. Глазунова виїхав із Ленінграду до Берліна на гастролі в Бетховенську землю, куди його запросило „Вольфове Бюро“.

Наприкінці жовтня квартет повернеться до Ленінграду й після цього в перших числах листопаду зробить перше гастрольне турне по великих центрах Союзу маршрутом: Москва, Київ, Одеса, Харків, Ростов, Баку, Тифліс.

Дитячий Держтеатр.

На початку листопаду в кол. Катерининському театрі розпочинає сезон перший державний дитячий театр. На відкриття йде п'єса Побединського „Гра в спартаки“. Далі піде „Три фунти стерлінгів“—п'єса Іркутова.

Труп театру складено з 28 чоловік. Режисери—Б. С. Глаголін та І. Я. Юхименко. Музична частина в руках композитора Б. Яновського, а сценічне оформлення п'єс доручено художнику Хвостову.

Театр буде безплатними і обслуговуватиме виключно дітей всіх установ окрогловсоцвику.

До постановки „Камінного господаря“ в Держдрамі.

Дирекція держдрами проваде переговори з Моск художником Великого й Малеого театру Николаєвим про вироблення сценічного оформлення до п'єси Лесі Українки „Камінний господар“. Вона піде на початку листопада.

В „Камінному господарі“ вперше на укр. сцені в ролі Дон-Жуана виступе артист Віктор Петипа.

В єрейському держтеатрі.

Директором єрейського о держтеатру призначено член. Ц.П. Робмис'у тов. Гольберга. Диргентом по конкурсу пройшов єрейський композитор Штейнберг. Відкриття сезону припсується в середині листопаду. До відкриття сезону намічено дати одну виставу в день жовтневих урочистостей.

В Робмисі.

Всеукраїнський з'їзд артистів.

В середніх числах листопаду ц./р. має відбутись Всеукраїнський з'їзд артистів, де виріштиметься питання про розвиток театру, його напрямки в сучасних умовах, завдання акторства та влаштування гуртків драматичного мистецтва як в місті, так і на селі.

Побутовий театр.

Провадиться праця по організації в Харкові Побутового Театру. Головним ядром Театру буде трупа, що брала участь в закритім літнім театрі Тіволі.

ПРОГРАМИ ТЕАТРІВ

Державний Драматичний Театр ім. Франка.

„В і й“

музичний гротеск на 4 дії

Халява	В. Кречет
Хома	П. Демченко
Горобець	Т. Барвінська
Сотник	М. Петлішенко
Сотниківка {	О. Рубчаківна
	В. Солонько
Няня {	Л. Верховієва
	В. Маслюченко
	Ф. Полунова
Хорунжий	Ю. Козаківський
Свирид	Т. Юра
Дорош	Є. Коханенко
Вільма	Л. Милютенко
Кумедник	К. Кошевський
Дід	Т. Юра
Баба	Г. Борисоглібська
Крамар з папером	О. Пономаренко
Крамар з „Тінолем“	І. Олександрів
Жебрачка	Л. Станіславська
Хлопець з шоколадом	Я. Трудлер
Полови	О. Пономаренко
	Н. Горленко
	Є. Черновська
	Є. Ожеговська
Перекушки	Т. Юрівна
	Н. Шведенко
	В. Маслюченко
	К. Коханова
	Т. Миргород

Інтермедія „Українізація“

Голова комісії	В. Спішійський
Члени комісії	{ А. Іванченко
	{ Я. Трудлер
Радянська панна	М. Пилипенко

Інтермедія „Адам і єва“

Адам	Т. Барвінська
єва	В. Кречет
Янгол	П. Демченко
Бог	М. Пилипенко
Смерть	К. Діхтиренко
В і й	С. Литвинів

„Л а р ь о н“

Ларьок	Л. Костюченко
Церабкон	Г. Чаревський

„М а р с“

Марсіянці	{ Ю. Іванов
	{ Н. Шведенко
	{ С. Литвинів
	{ Л. Станіславська
	{ П. Уманець

Інтермедія „Наркомзем і коза“

Наркомзем	С. Литвинів
Коза	І. Кукарішник

Інтермедія „Іхав назан за Дунай“

Козак	В. Кречет
Дівчина	Т. Барвінська

Лебедине озеро

фантастичний балет на 4 дії
Муз. П. І. Чайковського

Постановка Балетмейстера академічних театрів
Р. Й. Баланоті.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Принцеса	Долохова
Принц Зіґфрід	Павлов
Його друг Бено	Непомнящий
Вихователь принца	Карсавін
Фон-Ротбар	Тарханов
Одета	Чаплигіна
Оділія	Стекло
Церемоніймейстер	Муравін
Шут	Непомнящий
	{ Муравін
	{ Іванів
Друзі принца	{ Кузнецов
	{ Константинов
	{ Маневич
	{ Соболев

Слуги, пажи, герольди, військо.

ДІЯ І.

Па-де труа виконують:

Антонова, Левчинська, Чернишов.

Селянський вальс виконують:

Анопова (Гамсакурдія), Левчинська, Сомова, Яригіна, Трусова, Маслова, Астрова, Рубіна, Пілер, Стрілова, Линковська, Дмитрієва, Штоль, Горн, Озолінч, Лісовицька, Шполенська, Корсарова, Чехова, Гасенко, Долохова, Лур'є, Жерлінська, Малець, Гольштейн, Свішнікова, Зільберман, Наливайко, Шумякова.

ДІЯ ІІ.

Вальс лебедів виконують:

Анопова, Сомова, Стрілева, Горн, Левчинська, Яригіна, Рубіна, Валінч, Трусова, Гамсакурдія, Гасенко, Пілер, Маслова, Линковська, Лісовицька, Астрова, Жерлінська, Корсарова, Штоль, Долохова, Чехова, Шполенська, Лур'є, Малець, Наливайко, Зільберман, Свішнікова, Гольштейн.

ДІЯ ІІІ.

Вальс наречених виконують:

Анопова,
Яригіна,
Рубіна,
Пілер.

Еспанський танок виконують:

Сомова,
Стрілова,
Чернишов,
Маневич,

„Халандра“

Є. Вігіт'єв
В. Плетньов

Постановка заслужен. артиста Гн. Юри.
Оформлення сцени художника А. Петрицького.
Музика композитора Н. Прусліна.

Музичне виконання —
квартет ім. Віл'йома: { В. Гольфельд.
{ О. Старосельський.
{ П. Нут'їн.
{ А. Свірський.

М. КУЛІШ.

КОМУНА в СТЕПАХ.

п'єса на 4 дії (12 епізодів)

Дієві особи:

Кошарний Роман, середняк хуторянин	Юра Т.
Секлета, його жінка	Борисоглібск Г.
Максим, їхній син	Гладко Ф.
Тодоська, невістка {	Верхомієва Л.
	Шведенко А.
Свирідко її хлопчик	***
Кошавка	Коханенко Є.
Ступа—Куркуль	Спішинський Ю.
Чухало {	Кречет В.
	Петляшенко М.
Марина, дочка Чухала	Станіславська Л.
Рогачка, бандіт	Іванів Ю.
Лавро, голова комуни	Ватуля О.
Лука	Чарський Ю.
Химка	Маслюченко В.
Мвкшшка {	Кошевський К.
	Пилипенко М.
Гарасько	Уманець П.
Яшка	Милютенко Д.
Аврам циган	Іванченко А.

Комунари, куркулі.

Постановка заслуженого артиста

Республіки ГНАТА ЮРИ.

Оформлення вистави Худож. М. Дран.

М. Куліш

„97“

П'єса на 4 дії.

Іван Стоножка, селянин—не-
заможник . . . . . О. Ватуля
Ганна, його жінка . . . . . Є. Ожеговська
Вася, їх син . . . . . О. Пономаренко
Дід Юхим . . . . . Ю. Чарський
Серьoga Смик, голова комне-
заму . . . . . В. Кречет
Мусій Копистка, незаможник. Заслуж. арт. реж.
Гнат Юра.

Венеціянський танок виконують:

Тори,
Лінковська,
Озолінг,
Чехоза,
Корсарова,
Лісовицька,
Гасенко,
Жерлінська.

Венгерський танок виконують:

Гамсакурдія,
Карсавін,
Астрова,
Дмитрієва,
Грусова,
Константинов,
Кузнецов,
Сі боль,
Іванов.

Д I Я IV.

Адажіо виконують:

Чаплигіна,
Павлов.

Диригуе Г. е. Вейсенберг.

Соло в оркестр:

Скрипка . . . . . проф. В. І. Добержинець
Віолончель . . . . . А. Кассан
Оруга . . . . . В. М. Пункварьова
Туба . . . . . Ф. Пархомів

Параска, його жінка	Н. Шведенко
Панько, секретар сільської ради	К. Кошевський
Гнат Гири, куркуз	Гн. Юра
Лизька, його дочка	Т. Барвинська
Годований, кошовий драгун .	М. Ільпенко
Орина, старчиха	Г. Борисоглібська
Микита, товарчий	А. Іванченко
Дід з ціпком	Є. Коханенко
Мамашка: { 1	Л. Верхомієва
{ 2	Т. Юрвіна
Андрій	Ю. Іванів
Ларвон, наймит Гирин, глухо- пійий	П. Міхневич
Незаможник	Ф. Фладко
Чоловік з кураєм	Д. Милютенко

Постановка зас. арт. респ. Гн. Юри
Оформления сцени худ. М. Драка
Пом. реж. О. Пономаренко

Б. Ромашів.

ПУХКИЙ ПИРІГ

комедія на 5 дій (15 сцен) переклад К. Кошевського

Коромислів Ілля Овсієвич, ди-	ректор банку	Марьяненко І.
Софія Миронівна, його жінка .		Верхомієва Л.
Коромислів Федір Овсієвич,	голова Правління "Тіка" .	Петляшенко М.
Ганна Семенівна, його жінка .		Ожеговська Є.
Ілюхів Адам Іванович, Секре-	тар банку	Кожевський К.
Фаїна Петровна, його жінка .		Шведенко Н.
Мелкин Павло Павлович, Член	Правління банку	Милутенко Д.
Брунх Оскар Львович, завід.	філіастин	Гончаренко Я.

Бібліографія.

К. Шведов твір 17. „Дванадцять“. Поема
Ал. Блока для голосу та фортеп'яно. Вид.
муз. сект.

Шведов—композитор молодий і безумовно не позбавлений творчого дару. Багато влучних думок, чітка, здорова ритміка, цікаві свіжі гармонії! Правда, що певна вишуканість цих гармоній не завжди відповідає натуральному характеру знаменитої блоківської поеми, а з другого боку—робить п'єсу Шведова не легкою до виконання, як для співака, так і тим більш для акомпан'атора, від якого вимагається дуже солідні віртуозні здібності, щоб подолати всі так щедро розсипані технічні труднощі. Не всі частини (їх шість) однаково гарно вдалися композиторові. Найбільш яроко, барвною та художньо промовляючою є перша найбільша зі всіх; потім шоста (фінал) і по часті друга, в якій дуже влучна маршова тема на слова:

„Револьюційний держіть шаг! Невгамонний чатує врар!« Ця тема, багато разів повторюючись, на протязі цілої п'єси, своєю прямолинійністю і впертістю ярко малює картину бадьорого, певного кроку. Значно слабша четверта (багато надуманого, а тому не щирого) і особливо третя — «Як пішли наші хлопці в червону гвардію служить, буйну голову зложить:» не гарні, не йдучі до діла безконечні скоки по септімам в гору і в низ в вокальній партії при такому ж пританцювуючому «кекукоюм» ритмі акомпаніменту.

Гусаків Гнат Миронович, завід господ.	Іванів Ю.
Коркин, бухгалтер.	Чарський Г.
Кришкин, секретар ячейки	Дехтяренко М.
Рак Семен Якович, комерц. дирек „Тіка“ та „Ариш“ {	Коханенко Є. Пилипенко М.
Раїс, Михайловна, його жінка . . .	Горленко М.
Кізківський Іван Дем'янович, голова кооп. Т-ва „Пилуля“ . . .	Гладко Ф.
Обридайло Сергій Антиповіч, комерсант	Юра Т.
Кутьйова Прися Петровна, його сожит.	Юрівна Т.
Містер Пульс, пред. Акц. К-о Бродвей та С-ни	Демченко П.
Штонкин, перекладач	Іванченко А.
Ріта Керн. (Маргарита { Леонівна)	Варецька В. Барвінська Т.
Омель, балетмейстер	Козаківський Ю.
Гудзонів (Фреді), актор	Пономаренко О.
Мирон Зонт, редактор журналу „Червона куліса“	Олександрів О.
Яша Міндаль, піаніст	Уманець П.
Струмліні, перукар	Кречет В.
Філіпів, пом. режисера	Уманець П.
Куксіна, стенографістка	Солонько В.
Моржинський, предст. Півден- промторгу	Спішинський Пилипенко М. Коханенко Є. Степанова В.
Понді, господар цукарні {	
Кельнерша	
Мейср, робітник „Червоної Зорі“	Литвинів С.
Агент Д.П.У.	Міхневич О.
Агент К.У.К.Р.	Уманець П.
Мама, покоївка	Станіславська Л.

Дія відбувається в 1922 році.

Постановка Б. С. ГЛАГОЛІНА.

Оформленія сцени Худ. А. Г. Петрицкий.

В цілій п'єсі не обійшлося, розуміється, без деякої долі чужих „впливів“: то несподівано виглядає „Золотий Півнік“ то ще більш несподівано — пролог з „Демона“. Але це, звичайно, дрібниці і при тім неважні. В загальнім же своїм складі річ безумовно і цікава, і вдячна для співака: можна напевно сказати, що баси (п'єса написана і для низького голосу) дуже часто включатимуть в свої концертні програми першу частину цієї поеми — тому що її, як ефектовну і дуже гарну, легко можна виділити зі всієї поеми і вважати за цілком самостійний номер.

П. Іванов — Борецький. Первобутне музикальне мистецтво. Научно-попул. муз. бібл. Вид. Муз. Сект. Москва 1925.

Дуже гарний твір, написаний легко, цікаво і zarazом надзвичайно змістово та розсудливо. Задача автора — дати в стислому нарисі картину зародження музики і перших її кресків на шляху художнього розвитку. Читач знайомиться з цілим рядом теорій та гіпотез про походження музики, поданих найбільш визначними європейськими ученими XIX й XX в. в., а також з наївним толкуванням цього питання старожитними культурними народами. Поетичний, а тим самим позбавлений найменшого наукового ґрунту, як на „дар богів“ (єгиптяне, китайці, індуси, греки), знаменита теорія абата Дюба та Ж. Ж. Руссо про походження мистецтва, як результат наслідування чоловіком природи — все це говорить про безпорадність чоловіка в розв'язанні цього складного

питання. Тільки в 19 столітті це питання становиться в науковім освітленні; Спенсер бачить джерело музики в піднятій тоні мови, то-бто в тих пониженнях та підвищеннях голосу, які неминучі в розмові схвилюваного, або охопленого пристрастю чоловіка. Дарвін рахує рішенням моментом в даннім випадку — інстинкт полового пориву: самець, в цілі приваблення самки пускає в хід свої вокальні засоби, які перейшли в спадщину і до чоловіка. Вказавши ще на де кілька теорій, автор переходить до найбільш цікавої з них — до теорії К. Бюхера, що пояснює походження музики з праці та ритму; потреба строгої ритмічності рухів в праці визвала необхідність робочої пісні, підкреслюючи цей ритм. Після викладу поглядів на це питання німецького ученого Штумпфа (про ролі розвитку інтелекту та про повільне відрізнєння чоловіком інтервалів, октави, квінти і кварта), автор приходить до висновку, про найбільш правдоподібний вплив всіх вищезгаданих факторів в відомлї їх послідовності на діло походження музики і на перші її неспіліві кроки, на споконвічному шляху її розвою;

Велика достойність мови Іванова-Борецького, з ряду інших це — відсутність непотрібних та незрозумілих для пересічного сучасного читача чужоземних слів.

Відповід. редактор — М. Христовий.

Колегія { Б. Лифшиць
Рафальський.

Д Е Р Ж А В Н А О П Е Р А.

„КНЯЗЬ ІГОРЬ“.

Муз. Бородіна.

Ігор, князь Сіверський . . . Загуменний.
Ярославна, його жінка . . . Літвіненко-Вольгемут
Володимир їх син . . . Кученко.
Володимир, кн. Галицький . . . Сердюків.
Мамка . . . . . Стуканівська.
Кончак, хан Половецький . . . Циньов.
Кончаківна, його дочка . . . Борисова.
Овлур — Половчанин . . . Колодуб.
Скула . . . . . Патержинський.
Бропка . . . . . Брайнін.
Половецька дівчина . . . Ліскова.

Диригує Брон.
Хормейстер Шток.
Постановка половецьких
танків балетм. Баланоті.

„Сорочинський Ярморок“.

Опера на 3 д., 4 карт. Мусорського.

Парася — Гузова, Славянська. Хівря — Пушкарьова, Хоріна. Черевик — Шаповалів, Наторяжінський, Грицько — Мамін-Никольський, Кученко. Кум — Зубко, Тоцький, Попович — (Афанасій Іванович) — Гайдамака, Брайнін. Циган — Поторжицький, Циньов, Гості — Колодуб, Дідковський, Ткаченко, Мартиненко, Манько. В пролозі: Стуканівська, Дубиненко, Тоцький.

Диригент — народний артист Штейнберг, Постановка — Боголюбова. Хори вивчені Толстяковим. Балет під керівництвом балетмейстера Балапоті. Сценічне оформлення й костюми Петрицького. Передвижна сцена по проєктові Калачова.

„А І Д А“.

Опера на 3 дії й 7 карт. муз. Верді.

Дієві особи:

Цар єгипта . . . . . Циньов, Ткаченко.
Амнеріс, його дочка . . . Хоріна, Пушкарева.
Аїда, рабня Етиопська
царевна . . . . . Літвіненко-Вольгемут,
Гужова.
Радамес . . . . . Мосін, Базанов.
Рамфіс . . . . . Сердюков, Шаповалов.
Амонасро . . . . . Любченко, Загуменний
Гонець . . . . . Колодуб.

Дія провадиться в Мемфісі в Єгиптаху часи могутності Фараона.

Диригує Народ. арт. Л. П. Штейнберг.
Балет в постанов. Р. Баланоті.
Постановка М. М. Боголюбов.
Ответ. режисер В. Манзі.
Хормейстер Толстяков.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ

Універсальний ілюстрований
„ „ ДВОХТИЖНЕВИК „ „

„ВСЕСВІТ“

Ціна окремого числа—30 коп.

Харків, вул. Лібніхста, 11

САМЫЙ РАСПРОСТРАНЕННЫЙ и САМЫЙ ДЕШЕВЫЙ
БОЛЬШОЙ иллюстрированный журнал на русском языке

„ПЛАМЯ“

ПОДПИСНАЯ ПЛАТА: 1 месяц—40 коп.

по коллективн. подписке 1 „ —30 „

РЕДАКЦИЯ: Харьков, Пушкинская, 31.

ПРИИМАЄТЬСЯ ПЕРЕДПЛАТА
на орган Відділу Друку Ц.Н.Н.П.(б.)У.

„ЧЕРВОНА ПРЕСА“

журнал виходить що-місяця книж-
ками на 3—5 друкованих аркушів

ПЕРЕДПЛАТА на РІК—4 карб. 80 к., на 1 місяць—45 к.

РЕДАКЦІЯ: Харків, вул. К. Лібніхста, 64, ЦКНП(б)У. Відділ Друку